[illegible]

№ 388 1918 წ. ოთხშაბათი ნოემბერს 20. № 388

„სახალხო საქმე

მთავარი კომიტეტის ორგანო

ფასი 50 კაპ.
რაიონს გარეშე 60 კაპ.

საფრანგეთში დიდი მანიფესტაციები ამართება ელზას-ლორენის შეერთების გამო.—გერმანიაში რეიხსტაგი გააუქმეს.—გერმანიის მრავალი მთავარი ტახტიდან გადადგა.—ჰოლლანდიაში სიმშვიდე ჩამოვარდა.—დროებითი ზავის ვადა ოცდა ხუთმედღეა.—გერმანიაში ძველ მოხელეებს სამსახურში სტოვებენ.

სალომე ქაიხოსროს ასული, დავით და მიხეილ კონსტანტინეს ძენი ლორთქიფანიძენი და ოლიმპიადა კონსტანტინეს ასული და შალვა ანტონის ძე მიქელაძენი გულითადის მწუხარებით აუწყებენ ნაცნობთ და ნათესავთ გარდაცვალებას პირველი ძვირფასი შვილისა, მეორენი დისა და უკანასკნელი ცოლის დისა

თამარ კონსტანტინე ლორთქიფანიძის ასული გერელაშვილისა.

პანაშვიდები ყოველ დღე საღამოს 5 საათზე განსვენებულის ბინაზე (მიხეილის ქ., სამხედრო სასწავლებელი). დაკრძალვის დღე ცალკე იქნება გამოცხადებული. 2420

გაიოზ ადამის ძე გერელაშვილი გულითადის მწუხარებით აუწყებს ნათესავთ და ნაცნობთ გარდაცვალებას დაუვიწყარის მეუღლის

თამარ კონსტანტინე ლორთქიფანიძის ასულისა

პანაშვიდები ყოველ დღე საღამოს 5 საათზე საკუთარ ბინაზე (მიხეილის ქუჩა, სამხედრო სასწავლებელი). დაკრძალვის დღე ცალკე იქნება გამოცხადებული. 2420

ტფილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტთა კავშირის გამგეობა ამით აუწყებს პატივცემულ საზოგადოებას, რომ სოფ. ნატახტართან ვერაგულად მოჰკლეს უმაღლეს ადამიანურ და მოქალაქეობრივ მოვალეობათა ასრულების დროს ამავე უნივერსიტეტის სტუდენტი

გრიგოლ [ჭიჭიკო] ჭუმბურიძე.

სახელმწიფო თეატრი

პარასკევს, ნოემბრის 22 ს,

ქართ. დრამატიული საზოგადოების დასის მიერ წარმოდგენილი იქნება მეორედ შეცვლილი ანსაბლით

„სარწმუნოება“

რეჟისორი: გ. ჯაბადარი. ადმინისტრატორი: მიხ. ხერხეულიძე

სახელმწიფო თეატრი

ოთხშაბათს, ნოემბრის 20-ს, ოპერა

ო. შულგინას, ტ. ორდას, ბ. ზალიპსკის მონაწილეობით

ევგენი ონეგინი

ოპერა 3 მოქმ., მუსიკა ჩაიკოვსკისა.

ფასები დაკლებულია. დასაწყისი საღ. 7½ ს.

ხუთშაბათს, ნოემბრის 21-ს, ტ. საბანეევას და მ. ალეშკოს, კანშინის, ე. ვრონსკის, ვ. ნიკოლსკის და ლ. ისეცკის მონაწილეობით

„გუგენოტები“

დასის წარმომადგენელი ევლახიშვილი. 1397

ცირკი „მოდერნი“

(ყოფილი ძმ. ეფიმოვებისა, მიხეილის ქუჩა)

ოთხშაბათს, 1918 წ. ნოემბრის 20-ს გაიმართება გაიმეორებენ ცნობილ აკრობატების კომოს დასის

ბენეფისს.

დღეს მონაწილეობს მარიამ ბრუნოსი. დღეს გრანდიოზული გასტროლი ტფილისელ კინტო პეტრე ლევანსკისა. ცეკვა იულია კომოსი და მარიამ ბრუნოსისა. გამოსვლა მასხრისა.

მთავარი ადმინისტრატორი პ. ელიზაროვი. 2424

განცხადება
გენერალ-გუბერნატორისა

საქართველოს რესპუბლიკის ყველა რკინის გზათა (გარდა სახრეთ შტოისა სოღლურ ნავთლუღიდან დაწყებული) და ფოთის ნავთსადგურისა მათის მიდამოებით.

(გამოცემულია გუბერნიათა საერთო დაწესებულებათა მე-23 მუხლის დამატების მე-19 მუხლის მე-7 პუნქტის ძალით).

საყოველთაოდ ვაცხადებ, რომ დღეიდან ყველა ქვემოაღნიშნული ბოროტმოქმედება, რომელიც ჩადენილი იქნება რკინის გზებისა და ფოთის ნავთსადგურის მიდამოებში, გადაეცემა გადასაწყვეტად სამხედრო სასამართლოს, რომელსაც უფლება აქვს დამნაშავენი სასჯელთა სამხედრო წესების მე-279 მუხლის ძალით დასაჯოს.

გამოიყოფა საზოგადო ქვემდებარეობისაგან და სამხედრო სასამართლოს დაექვემდებარება. ბოროტმოქმედებანი, რომელნიც აღნიშნულია სისხლის სამართლის და გამასწორებელ სასჯელთა დებულების შემდეგ მუხლებში: მ. მ. 922—931.

ბოროტ მოქმედთა ბრბოს შედგენა და ავაზაკთა შემფარველობა მუხლები 1449—1471.

მკვლელობა—მუხლები 1626—1643—ყაჩაღობა და ძარცვა-გლეჯა.

გენერალ-გუბერნატორი გენერალ-მაიორი ყარალაშვილი

კანცელარიის მმართველი ბ. ჩუბინიძე.

1414

განცხადება

ცენტრალური სასურსათო საბჭო (მადათოვის ქ. № 3, ყოფილი სასურსათო სამინისტრო) ამით აცხადებს საზოგადო დაწესებულებათა და კერძო პირთა საყურადღებოდ, რომ მსურველთ შეუძლიათ შეიძინონ ხსენებულ საბჭოში მარილოვანი მარილი დაწესებულ ფასებში.

მარილის მიღება შეიძლება ქ. ტფილისში და ქ. ფოთში. 1411

ტფილისი, ნოემბრის 20.

საზავო კონფერენცია.

ფრანგები იტყვიან: ომში სწორედ ისევე როგორც ომშიო. განსაკუთრებით დღევანდელ იმპერიალისტურ ომში. ეს რასაკვირველია ცხადი ჭეშმარიტებაა, რომელიც სამწუხაროდ ხშირად გვავიწყდება. ამიტომ არის, რომ ასე ხშირად ვსცდებით და უნიადაგო ოცნება გვიტაცებს. ჩვენ არასოდეს არ გვქონია რაიმე იმედი იმპერიალისტებისა და ვიცოდით, რომ თუ რასმე ჩაიდენენ თანამედროვე იმპერიალისტები, მხოლოდ და მხოლოდ წაგლეჯის და მითვისების გულისთვის. ყოველი ლამაზი ფრაზა ერთა თვითგამორკვევისა და თავისუფლების შესახებ, რასაკვირველია, სიტყვის მასალა იყო და არის. მაგალითი შორს არაა, მოკავშირენი თავიდანვე აცხადებდნენ, რომ მათ გერმანიის ხალხის საწინააღმდეგო არა აქვთ რა, მისი განადგურება არა სურთ, ეხლა კი, ვინც დააკვირდება საზავო პირობებს, განა ცხადი არაა, რომ ეს ნამდვილი განადგურება და შეურაცხყოფაა გამარჯვებულისა? ვაი დამარცხებულთ! ეს თქმა ძველი რომაელებისა მეოცე საუკუნეშიაც ომში რჩება და იმპერიალისტებისაგან საბოლოოდ საზავო კონფერენციაზედაც არავითარ დათმობას და შებრალებას არ უნდა მოველოდეთ, მაგრამ თუ კი საზავო კონფერენცია იმპერიალისტების ხელში იქნება. და ზემოხსენებული პირობები დაადასტურეს—ეს იმას ჰნიშნავს, რომ რამდენიმე ათეულ წლის შემდეგ მოწმენი ვიქნებით უფრო დიდ ომის და უბედურებისა, ვიდრე განვიცადეთ ამ ოთხი წლის განმავლობაში. ამიტომ მსოფლიო დემოკრატიის ინტერესი მოითხოვს კონფერენცია მგლებისაგან არ შესდგებოდეს და ხალხის ნამდვილი წარმომადგენელნი დაესწრონ. თუ დემოკრატიამ ყველა ქვეყნებში ძალა მოიკრიფა, თუ მან ხმა აღიმაღლა და მოითხოვა თავის ბედის გადაწყვეტაში მონაწილეობა—მაშინ საქმე შეტრიალდება და მართლაც ვიხილავთ თავისუფლების, სამართლიანობის და თანასწორობის პრინციპების დაახლოებით განხორციელებას მაინც. ამის ნიშნები უკვე სჩანს და ჩვენ გვინდა მკითხველს იგი მოვაგონოთ.

მე არ მოგახსენებთ იმ ქვეყნებზე, სადაც რევოლიუცია მოხდა, ან სადაც ეხლა ჰხდება. აქ ყველგან სოციალისტური მთავრობა შესდგება და მათი წარმომადგენელნი დემოკრატიის წარმომადგენელნი იქნებიან. ასეთი წარმომადგენელნი ეყოლება: გერმანიას, ავსტრიას, იტალიას, ბულგარეთს და რუსეთს. რაც უნდა მოხდეს, ამ ცოტა ხანში რუსეთში არსებული კონიუქტურა ისე ვერ შეიცვლება, რომ მის ნამდვილ წარმომადგენლად ვინმე შავრაზმული იყოს. არის ცნობები, რომ საფრანგეთში დიდი მოძრაობაა და რევოლიუციაც დაწყებულა. თუ ეს სრული ჭეშმარიტება არაა დღეს, უეჭველია სინამდვილედ იქცევა ხვალ. მაშასადამე საფრანგეთსაც საზავო კონფერენციაზე დემოკრატიის წარმომადგენელნი ეყოლება.

დარჩა ერთი ინგლისი, სადაც რევოლიუციონურ მოძრაობისა თითქოს არა ისმის რა. მაგრამ თუ მხედველობაში მივიღებთ იმ ცნობებს, უკანასკნელ დროს რომ მოგვივიდა, ინგლისშიაც რაღაც ყრუ მოძრაობაა. ლლოიდ ჯორჯი თემთა და ლორდთა პალატების შეერთებულ კრებაზე მოითხოვს სოციალურ რეფორმებისათვის გამოიყენონ გამარჯვება. იგივე ლლოიდ ჯორჯი მუშებს ეუბნება. თუ თქვენ მთავრობიდან არ გამოხვალთ—საზავო კონფერენციაზე წარმომადგენლები გეყოლებათო. ეტყობა, საკითხი მუშების გამოსვლისა მთავრობიდან უკვე დასმულია და უეჭველია ეს უმიზეზოდ არ იქნებოდა. ამნაირად ინგლისშიაც იმედია, რომ დემოკრატია, მუშა ხალხი თავის შესაფერ ხმას მოიპოვებს. საერთოდ მართლდება პირვანდელი თქმა: ომი დაიწყეს იმპერიალისტებმა, მას დემოკრატია ათავებს, აღსანიშნავია აგრეთვე, რომ საფრანგეთის სოციალისტებმა დაადგინეს გერმანიის რევოლიუციონურ დემოკრატიას დახმარების ხელი გაუწოდონ, თანაგრძნობა გამოუცხადონ. ეს თანაგრძნობა, რასაკვირველია, არ იქნება მარტოოდენ პლატონიური.

ამნაირად დღევანდელი მდგომარეობა გვიკარნახებს, რომ საზავო კონფერენციაზე მარტოოდენ იმპერიალისტებს არ ექნებათ ხმა. და თუ ჩვენი იმედი გამართლდა, თუ რევოლიუცია მთელს ევროპას მოედო (ამის უტყუარი ნიშნები არის), მაშინ პატარა საქართველოს ბედიც სასიკეთოდ გადაწყვეტილია. მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ დამყარდება სამართლიანობა და ერთნაირი თანასწორობა, თუ ევროპის რევოლიუცია გაძლიერდა, თუ მან საბოლოვოდ გამოსტაცა იმპერიალისტებს მისი ძლიერი იარაღი.

ზავის საქმე დემოკრატიას უვარდება ხელში და ყველა ჩაგრულ ერის ბედიც შესაფერისად გადასწყდება. ყველა ჩაგრულ ერს მიეცემა საშუალება თავისუფალ პოლიტიკურ ცხოვრებისა და სოციალური ბრძოლის, სოციალური გარდაქმნის თავისუფლად წარმოებისა.

თავისუფალი საქართველო

გერმანიის კოალიციის დამარცხების შემდეგ ზოგიერთი წრეები ტფილისში კვლავ ალაპარაკდნენ ისეთს თემებზე, რომლებიც გადაწყვეტილად მიგვაჩნდა. საქართველოს დამოუკიდებლობა, რომელიც გერმანიის კოალიციის გარდა, რამდენიმე ნეიტრალური სახელმწიფოს მიერ არის ცნობილი და რომელიც საქართველოში მომქმედ ყველა პოლიტიკური პარტიის მიერ არის მიღებული, ჩვენის აზრით, მხოლოდ ძალადობითა და ვერაგის საშუალებით შეიძლება მოისპოს. ჩვენ არაფერს ვიტყვით ვილსონის პროგრამის იმ მუხლის შესახებ, რომელიც ერთა თვით-გამორკვევის საკითხს შეეხება, ეს მუხლი თავის თავად ფრიად სიმპატიური და მიმზიდველია, მაგრამ ძალიან შესცდება ის, ვინც იფიქრებს, რომ იმპერიალისტური პოლიტიკოსების ხელში მას შეუძლიან რეალური განხორციელება ჰპოვოს ერთა თვითგამორკვევის პრინციპი, რომლის ძალითაც საქართველო უყოყმანოდ და ულაპარაკოდ დამოუკიდებლად უნდა იქმნას ცნობილი შეთანხმების სახელმწიფოების მიერ, მშრალ პრინციპად დარჩება და პრაქტიკულად, რეალურად იგი მხოლოდ იმდენად განხორციელდება, რამდენადაც იგი გამარჯვებული კოალიციის იმპერიალისტურ მიზნებს სარგებლობას მოუტანს. თუ დემოკრატიამ შეთანხმების სახელმწიფოებში ისეთივე გავლენა მოიპოვა, რანაირიც სხვაგანა აქვს, მაშინ კიდევ შეიძლება ვიფიქროთ, რომ ვილსონის მიერ წამოყენებული პრინციპი ერთა თვით-გამორკვევისა რეალურ განხორციელებასა ჰპოვებს. წინააღმდეგ შემთხვევაში კი პრინციპი პრინციპად დარჩება და იმპერიალისტური მიზნები კი—იმპერიალისტურ მიზნებად. ამიტომ არ უნდა გაგვიკვირდეს, თუ ბევრი ლაჩაგრული და დამონებული ერის სასიცოცხლო ინტერესი მსხვერპლად შეეწირება გაუმაძღარი იმპერიალიზმის ღმერთს. ჩვენ ამ ჟამად სულ სხვა საკითხი გვაინტერესებს.

ზოგიერთი სომხური და რუსის წრეები კვლავ ალაპარაკდნენ რუსეთის გაერთიანების შესახებ და ამ გაერთიანების, როგორცა სჩანს, პერიფერიებიდან იწყობენ. სომხური პოლიტიკური აზრი ამ შემთხვევაშიაც ორჭოფული და გამოურკვეველია. ერთის მხრით არსებობს დამოუკიდებელი სომხეთი, რომელიც იჩენს ტენდენციას ტერიტორიალური ზრდისას, ალბათ, ოსმალეთის გარჯით ინგლისის კოალიციის გამარჯვების შემდეგ, რომელიც სომხეთს ყოველთვის თავის მფარველად მიაჩნდა, სომხეთს გაეღვიძა იმედი ოსმალეთის სომხეთის აღდგენისა და დამოუკიდებელი სახელმწიფოებრივი ორგანიზაციის შექმნისა. ამისთვის საჭირო გახდება ოსმალეთის განსაზღვრული ტერიტორიის ჩამოჭრა. ეს არის სომხური სეპარატიული მოძრაობა, რომელიც თავისი გასავალი ოსმალეთში უნდა ჰპოვოს. სომხის პოლიტიკური წრეების მეორე ნაწილი კი ისევ ძველებურად რუსეთთან გაერთიანებაზე ლაპარაკობს. ეს ტენდენცია, რასაკვირველია, არსებითად ეწინააღმდეგება პირველ ტენდენციას. თუ რუსულმა ორიენტაციამ გაიმარჯვა სომხებში, მაშინ თუ უდიდესი არა, სომხეთის საუკეთესო ნაწილი მაინც ისევ რუსეთის საზღვრებში უნდა დარჩეს და და მაშასადამე, თავისუფალ სომხეთს დაშორდეს. ჩვენ კარგად ვერ გაგვიგია, რანაირი პოლიტიკური მოსაზრებით შეუძლიან სომხეთს ხელი შეუწყოს ისეთს პოლიტიკას, რომელიც სომხეთს ორად გაჰყოფს და გაანაწილებს, ჩვენ ვფიქრობთ, რომ გაერთიანებული და თავისუფალი სომხეთი ერთად-ერთი შესაძლებელი და მისაღები ფორმულა შეიძლება იყოს ჯან-საღი სომხური პოლიტიკოსთვის. ჩვენ ასეთს მთლიან სომხურ პოლიტიკას ვერსად ვხედავთ არც ის ვიცით, რით ხელმძღვანელობენ სომხები, როდესაც ერთის მხრით ოსმალეთის ფარგლებში დამოუკიდებელი სომხეთის აღდგენასა თხოულობენ, მეორეს მხრით კი რუსეთის ყოფილ ფარგლებში რუსეთთან გაერთიანებაზე ლაპარაკობენ. ჩვენ ვფიქრობთ, რომ ამ ჟამად სომხების პოლიტიკური წრეები სხვის მიზნების განხორციელებას უფრო უწყობენ ხელს, ვიდრე საკუთარ ეროვნულ მიზნებს. გაცილებით უფრო მოგებული დარჩება სომხეთი, თუ მან რუსეთისა და ოსმალეთის გაერთიანებული სომხეთი თავისი პრეტენზიების საგნად გადააქცია და მოითხოვა აღიარება ამ გაერთიანებული სომხეთის დამოუკიდებლობისა. საერთაშორისო კონგრესზე ამ ეროვნულ მისწრაფებას სომხეთისას უფრო მეტი ფასი ექნებოდა, ვიდრე ისეთს პოლიტიკას, რომელიც შუაზე სჭრის სომხეთს და უკარგავს მას ერთი მთლიანი ეროვნული ორგანიზმის სახეს მხოლოდ იმიტომ, რომ სომხეთის ერთი ნაწილი რუსეთში იმყოფება, მეორე კი—ოსმალეთში ომმა ბევრნაირი საზღვარი გადალახა, ბევრი სახელმწიფო დაარღვია. მომავალი კონფერენცია სრულიად ახალ სახელმწიფოებრივ საზღვრებს შემოჰხაზავს და ამ შემოხაზვის დროს, რა თქმა უნდა, მხედველობაში უნდა იყოს მიღებული, ის მთლიანობა, რომელიც ამა თუ იმ ერში არსებობს, თუმცა მთლიანობის აღსადგენად საჭირო გახდეს ძველი სახელმწიფოებრივი საზღვრების დარღვევა, ჩვენ არ ვიცით, რუსეთის სომხეთით გატარებულმა საზღვარმა ერევანი რად უნდა დააშოროს არზრუმს და ვანს? ეს, ალბათ, სომხების პოლიტიკოსების ღრმა საიდუმლოებას შეადგენს, ან საიდუმლოებას იმ პოლიტიკოსებისას, რომლებიც თავიანთ მო-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მაღალ სამშვიდობო მუშაობას საფუძვლად დაუდებენ ვილსონის მიერ წამოყენებულ პრინციპს ერთა თვითგამორკვევისას.

თუ ამ მხრით სრულიად გაუგებარია ზოგიერთი სომხური წრეების პოლიტიკური კურსი, სამაგიეროდ ძალიან ადვილი ასახსნელი და გასაგებია ის პოლიტიკა, რომელსაც ჩვენში აწარმოებენ რუსეთის ყოფილი მოხელენი და საზოგადოდ რუსული სახელმწიფოებრივი იდეის მატარებელნი. ამით ჰსურთ შეცვლილი მდგომარეობით ისარგებლონ და საქართველო კვლავ რუსეთს შეუერთონ. აქ, რასაკვირველია, ერთა თვითგამორკვევაზე აღარ არის ლაპარაკი. აქ პირდაპირ საქმე გვაქვს მადასთან და მადა ხომ ისეთი რამ არის, რომელიც ჭამაში მოდის. ჩვენ არ ვიცით, შეცვლილი მდგომარეობა რამდენად აძლევს საბუთს რუსეთის სახელმწიფოებრივი იდეის მატარებელთ იმედები გააცხოველონ და საქართველო იმ გემრიელ ლუკმად დასახონ, რომლის ჩასაყლაპავადაც ხარბადა აქვთ დაღებული პირი ადვილად შესაძლებელია ერთგვარი საბუთიც ჰქონდეთ. მაგრამ, როდესაც რუსეთის შუაგულში დამარცხებული რუსის იმპერიალისტები თავისი უბედური ქვეყნის აშენებას საქართველოდან იწყებენ და როდესაც ჩვენი ხალხი დაუსახავთ იმ გულნოყიერ ლუკმად, რომელმაც რუსეთის გაყინულ სისხლს სასიცოცხლო ენერგია უნდა მისცეს, როდესაც ჩვენი ხალხი რუსეთის საალმშენებლო მუშაობის იმ მშრალ მასალად დაუსახავთ, რომელიც რუსეთის ბუნების საძირკველს უნდა ჩააკლან, მაშინ ჩვენ საბუთი გვეძლევა ჩვენ ხალხს გადაუშალოთ მთელი სურათი მომავალისა და დავანახვოთ, რა საშინელი ბოროტება მიაქვს ჩვენი ხალხისთვის ამ მოსალოდნელ ძალადობასა და ვერაგობას, თუ, რასაკვირველია, ძალადობამ უფლება სძლია და ვერაგობამ დასთრგუნვა კეთილ-შობილება.

რუსეთში დღეს ორი ძალა იბრძვის — ძალა ბოლშევიკურ ანარქისტული და ძალა რეაქციონურ-კონსერვატიული. დემოკრატიული ძალა, რომელსაც შეეძლო რუსეთი რღვევისაგან გადაერჩინა, რუსეთში აღარ არსებობს, ყოველ შემთხვევაში ძალად არ შეიძლება ჩაითვალოს ის, რასაც თავისი შინაგანი ძლიერება დაუკარგავს და რაც თავისი მიზნების განსახორციელებლად გარეშე ძალას ემყარება. ასეთია რუსეთის აქა იქ ამოცენებული მთავრობანი, რომლებიც თავიანთ მიზნის მიღწევას აპირებენ არა იმ თანაგრძნობით, რომელსაც თვით ხალხის გულის სიღრმეში ჰპოვებენ, არამედ გარეშე ძალის ხიშტების დახმარებით. ამნაირი ძალა ჯერ ერთი დემოკრატიულ ძალად ვერ ჩაითვლება და, მეორეც, დაემხობა იმ წუთსავე, რა წუთსაც მას ამ გარეშე ძალის დახმარება მოაკლდება. ამ რიგად რუსეთში რჩება მხოლოდ ორი ძალა, რომელთა შორისაც დღეს სწარმოებს ბრძოლა— ძალა ბოლშევიკურ-ანარქისტული და რეაქციონურ-კონსერვატიული.

საქართველოსათვის ერთი ძალაც მიუღებელია და მეორეც. საქართველო ბოლშევიკურ რუსეთს გამოექცა და ასე მოისურვებს კვლავ დაკავშირებას იმ ერთეულთან, რომელიც თავის წიაღში რღვევის და სახელმწიფოებრივი ნგრევის ბაცილებს ატარებს. ჩვენ არ ვიცით, რა იმედებს ამყარებენ რუსეთის სახელმწიფოებრივი იდეის მატარებელნი ინგლისზე, მაგრამ არა ვფიქრობთ ინგლისმა, რომელიც დღეს აქტიურად ებრძვის ბოლშევიზმს, აიძულოს საქართველო ბოლშევიკურ რუსეთს დაუკავშირდეს და ბოლშევიკური რუსეთის ნაწილი გახდეს. მაშინ ინგლისისი ინგლისი აღარ იქნებოდა. ამიტომ რჩება მეორე მოსაზრება, საქართველოში დარჩენილი რუსები იმედოვნებენ, რომ ინგლისი საქართველოს ბოლშევიზმთან საბრძოლველ ბაზად გადააქცევს, აღადგენს ძველ რუსეთს ამა თუ იმ სახით და ამნაირად აღდგენილ რუსეთს დაუკავშირებს რუსეთს. თუ ასეთი იმედები აქვთ რუსის ყოფილ მოხელეებს, მაშინ ჩვენ იმ აზრს უნდა დავადგეთ, რომ ინგლისს საქართველოში მოაქვს საშინელი პოლიტიკური რეაქცია, რომელსაც ქართველი ხალხი ვერასოდეს ვერ შეურიგდება. ჩვენ ვფიქრობთ, რომ ინგლისი სრულიადაც არ არის დაინტერესებული იმით, რომ უკვე დამშვიდებული და დაწყნარებული საქართველო კვლავ სამოქალაქო ცეცხლის ალში გაეხვიოს და იმ ალში შთანთქას ნორჩი სახელმწიფოებრიობა. რეაქციონური, კონსერვატიული რუსეთი ისევე მიუღებელი იქნება საქართველოსთვის, როგორც ოსმალეთის ფაშების ბატონობა. ჩვენ ვიცით, რა მოაქვს რუსეთის რეაქციას საქართველოსთვის, ჩვენ ვიცით, რომ ეს იქნება გაცამტვერება ჩვენი კულტურისა, ჩვენი ეროვნული თავისუფლებისა, ჩვენ ვიცით, რომ ეს იქნება დანგრევა დემოკრატიული ორგანიზაციებისა და დემოკრატიული წეს-წყობილებისა. ჩვენ ვიცით, რომ ეს იქნება აღდგენა ძველი ჟანდარმერიისა, აღდგენა შურის-ძიებით გაჟღენთილი რეაქციისა, გარეშე ძალის შემწეობითა და გარეშე ძალის საშუალებით აღდგენილი რუსეთი მხოლოდ ამნაირი შეიძლება იყოს. ეს ძალიან კარგად ჰქონდა გათვალისწინებული საქართველოს დემოკრატიას, როდესაც იგი სახელმწიფოებრივ კავშირსა სწყვეტავდა რუსეთთან. მან იცოდა, რომ ბოლშევიკურ რუსეთს აუცილებლად რეაქციონური რუსეთი მოჰყვება. რეაქციონური რუსეთი კი მოვა ჩვენში, როგორც ქართველი დემოკრატიისა და ქართველი ხალხის მოსისხლე მტერი. საქართველოს, რასაკვირველია, ამ რეაქციონურ მტერს უბრძოლველად არ დანებდება.

მით უფრო წარმოუდგენელი და გაუგებარია რუსის რეაქციონერების ის იმედები, რომლებსაც ინგლისზე ამყარებენ. საქართველომ მოახერხა და თავისი საკუთარი ძალღონით სძლია ანარქია, სძლია რღვევის პროცესი და დამოუკიდებელ საალმშენებლო სახელმწიფოებრივ შემოქმედებას შეუდგა. რუსეთის უზარ-მაზარ სივრცეზე ვერც ერთმა ერმა ვერ შესძლო ის, რაც საქართველომ. ალბად სწორედ ამისი ეშინიანთ იმ პროვოკატორებს, რომლებიც ხიდებს გვიფეთქებენ. ალბად სწორედ იმიტომ ცდილობენ არეულობის მოხდენას, რომ ქვეყანას დაუმტკიცონ საქართველოს დამოუკიდებელი არსებობა ვერ შეუძლიანო. მაგრამ ამნაირი პროვოკატორული საშუალებით ერის შემოქმედებითი ნიჭი არასოდეს არ დაფასებულა და არც დაფასდება, საქართველოს დამოუკიდებელი სახელმწიფოებრივი საალმშენებლო მუშაობა ფაქტია და ამ ფაქტის მნიშვნელობის გაქარწყლება ამა თუ იმ ხიდის აფეთქებას ვერ შეუძლიან. საქართველომ თავის საკუთარ არსებაში ჰპოვა იმდენი ძალა, რომ მაშინ, როდესაც აშენებული სახელმწიფონი ინგრეოდნენ, მან თავისი საკუთარი სახელმწიფოს აშენება დაიწყო. ეს ისეთი უმნიშვნელო ფაქტორი არ არის, რომელსაც ანგარიშს არავინ გაუწევს. პირიქით, ეს იმნაირ პლიუსად მიგვაჩნია, რომელიც აიძულებს ყველას, ვისაც სახელმწიფოებრივი წესიერება საჭიროდ მიაჩნია, მეტის ყურადღებით მოექცეს ჩვენი დამოუკიდებლობას და ჩვენი ქვეყანა კვლავ სამოქალაქო ცეცხლში არ გაახვიოს.

ამიტომ ჩვენ დამშვიდებულის გულით მოველით მომავალ კონფერენციას და ღრმადა ვართ დარწმუნებულნი, რომ ამ კონფერენციაზე საქართველო ჰპოვებს თავისი თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობის აღიარებას.

ხოლო თუ ჩვენი ქვეყანა რუსის რეაქციონერთა გულის ზრახვათა სარბიელად გადააქციეს, მაშინ ქართველი ხალხი ნათლად დაინახავს, საიდანაც მოდის საფრთხე და ამ საფრთხეს ისეთისავე ენერგიულის ბრძოლით დაჰხვდება, რანაირადაც იგი მუდამ ებრძოდა რუსეთის რეაქციას. ჩვენმა დემოკრატიამ თავის მისწრაფებათა გასავალი საქართველოს დამოუკიდებლობაში ჰპოვა, მასში მოიყარა თავი, როგორც ფოკუსში. საქართველოს დამოუკიდებლობის მოსპობა ჩვენს ხალხს თვალწინ გადუშლის პერსპექტივას ან ბოლშევიკური რღვევის, ან მძაფრი რეაქციისას. ეს კი ისეთი პერსპექტივაა, რომელსაც საქართველო ვერასოდეს ვერ შეურიგდება. სწორედ ამიტომაც იგი სდგას და შემდეგშიაც სდგება საქართველოს დამოუკიდებლობის პოზიციაზე. ამ დამოუკიდებლობას თავისი ნებით იგი არავის დაუთმობს..,

არ. ჯაჯანაშვილი

ნარკვევი

საორშაბათო გაზეთი „სოციალ დემოკრატი“ აღნიშნავს, რომ უკანასკნელ დღეებში ტფილისში სიწყნარე ჩამოვარდა. ამის ერთ-ერთ შესაძლებელ მიზეზად ის უცხოელთა მისიების მოახლოებას სთვლის და ამბობს:

„ჩამოვარდნილი სიწყნარის კიდევ ერთ მიზეზად ის უნდა ჩაითვალოს, რომ ტფილისში უცხოელთა მისიებს მოელიან და ბევრი მოელის ამ „მაღალ სტუმრების“ მოსვლას იმისათვის, რომ თავისი „ორიენტაცია“ გამოარკვიოს. ეს იმედი, რომ ინგლისელი ჩამოვა და [illegible], ჩვენ, მეტი რომ არა ვსთქვათ, სულგულგრილად მიგვაჩნია“.

გაზეთის აზრით, ეხლანდელ პოლიტიკურ მდგომარეობაში ინგლისელებს სრულებით არ სცალიანთ სხვის შინაურ საქმეებში ჩასარევად. მათთვის უფრო ხელსაყრელია კეთილმეზობლური ურთიერთობა დაიცვან ამიერ-კავკასიის ყველა ერთან, მართალია, მისიების ამა თუ იმ აზრს გავლენა ექნება მთავრობის პოლიტიკურ ნაბიჯებზე, მაგრამ უეჭველია, რომ დემოკრატიის ხსნა მისავე შემომქმედ ძალებსა და საკუთარ ინიციატივაზეა დამოკიდებული.

„გარეშე ძალის იმედი—განაგრძობს გაზეთი—სრულიად უსაფუძვლო და უაზრო კმაყოფილებას იწვევს ზოგიერთ საზოგადოებრივ ჯგუფში, რომელთა წარმომადგენელნი რაღაც დღესასწაულის მოლოდინში არიან. მეორეს მხრით ეს იმედები ჰქმნის შიშისაგან გამოწვეულ ღვარძლიანობას.

ჩვენ ვფიქრობთ, რომ დემოკრატია შორს არის, როგორც კმაყოფილებას, ისე შიშს; საუკუნოებრივმა ბრძოლამ შეაჩვია ის მხოლოდ და მხოლოდ თავის ძალებზე დაყრდნობას“.

ტფილისში ჩამოვარდნილ სიწყნარის მეორე მიზეზად გაზეთი სთვლის სამხედრო წესების გამოცხადებას ტფილისში. გაზეთს იმედი აქვს, რომ

„**სამხედრო წესები ჩვენში ხანგრძლივი არ იქნება, რადგან ამ ჟამად ძნელია ისეთი მიზეზის მოძებნა, რომელიც სამხედრო წესების გაგრძელებას მოითხოვდეს**“. (ხაზი ჩვენია).

„სოციალ-დემოკრატის“ ჯგუფისათვის რომ სამხედრო წესები ხელსაყრელი არ არის ეს ჩვენ კარგად გვესმის. ხოლო საკვირველია, როდესაც ის ადვილად ივიწყებს სამხედრო წესების გამოცხადების მიზეზებს: ნუ თუ მას დაავიწყდა, რომ მიუხედავად მთავრობის განკარგულებისა იარაღის ჩაბარების შესახებ, თითქმის არავის ჩაუბარებია ის. ნუ თუ „სოციალ-დემოკრატის“ ჯგუფს გამოეპარა ის ცნობები, რომ სინიდის აბდილმა ბოროტგანმზრახველებმა დინამიტები და ყუმბარები დაუფინეს ელექტრონის სადგურებს?

ზავის გარშემო

გერმანიაში

ინგლისის პრესა, 17 ნოემბერი. გერმანიაში სამხედრო ტყვეებს ნებადართეს დაუყოვნებლივ დაბრუნდნენ სამშობლოში. მათ დასახმარებლად ყოველგვარი ზომაა მიღებული.

გერმანელები დროებითი ზავის პირობებს საჩქაროთ ახორციელებენ. საფრანგეთის ტერიტორია უკვე დასცალეს. ბელგიას საჩქაროთ სცლიან. საფრანგეთის და ამერიკის ჯარმა მიაღწია... (დამახინჯებულია).. მეტცს.

გერმანიაში მრავალი ჰერცოგი და მთავარი უფლებაზე უარს ამბობს. ძალა-უფლება ყველგან მუშათა და ჯარისკაცთა საბჭოს ხელშია. ჰერცოგების და მთავართა ქონებას კონფისკაციას უშვებიან.

მოკავშირეთა ქვეყნებში

ლონდონში, პარიზში და მოკავშირეთა სხვა ქალაქებში გამარჯვების გამო დემონსტრაციების მართვა გრძელდება. პარიზში დიდი დემონსტრაცია მოხდა ელზას-ლორენის საფრანგეთთან შეერთების გამო. დემონსტრაციაში მონაწილეობას იღებდა 25,000 კაცი.

ლიონი, 18 ნოემბერს ინგლისთან დაიდო ახალი ხელშეკრულება, რომლის ძალითაც ინგლისმა საფრანგეთს დაუთმო 500,000 ტონის სამხედრო გემი.

ბელგიის ჯარი ბრიუსელში შედის. ბუქარესტში მოკავშირენი შედიან.

კაიზერს თავისი ხმალი ჰოლანდიის გენერალ სუადეანტისთვის (?) უნდა გადაეცა.

მთავრობის დეკლარაცია

გერმანული პრესა, 17 ნოემბერი. ეროვნულ მთავრობის წევრმა შეიდემანმა თავის დეკლარაციაში გერმანიაში სურსათის შემცირების შესახებ სთქვა, რომ გერმანელი ხალხი მადლობელი იქნება შეთანხმების სახელმწიფოებისა, თუ ისინი სურსათს გამოგზავნიან.

კომისია დაუყოვნებლივ უნდა გაემგზავროს ჰააგაში ამერიკის მინისტრთან დახმარების გამოგზავნის დასაჩქარებლად და ამნაირად მალე მოეღოს ბოლო ჩვენ ტანჯვას. არასდროს არ წარმოებულა ომი ასე მკაცრად, არადროს ომი არ გადაქცეულა ხალხის ქონების და არსებობის წინააღმდეგ ბრძოლად, ისე როგორც ახლა. მშიერი ომი ყველაზე დაუნდობელი და უმკაცრესი ომია ჩვენი ქალებისა და ბავშვების წინააღმდეგ. ყველა ერის ზარალი ამ შედარებით ჩვენი უფრო დიდია. შეუძლებელია გარკვევით ითქვას რამდენად დასუსტდა ჩვენი ერის ჯანსაღობა. თუ რა მნიშვნელობა ექნება ჩვენი მომავალისთვის ამ ომს და მის შედეგებს აშკარა ხდება როცა ვუყურებ ჩვენ დედებს და შვილებს. ნახევრად სიმშილის გამო ანემიამ ისეთ წერტილს მიაღწია, რომ ტიფის უკანასკნელმა ეპიდემიამ ორსულ ქალთა 20 პროცენტი იმსხვერპლა. დედები ბავშვებს ვერა აკვებავენ და მათი გამოკვება არც ლიტრის მეოთხედი რძით შეიძლება დღეში ასე რომ ახლა მცხოვრებთა 30 პროცენტი იხოცება. ჭეშმარიტად, გერმანია დღეს საშინელ მდგომარეობაში იმყოფება, რადგანაც დედებსა და ბავშვებს შორის გამეფებულია სიმშილი, რომელსაც დიდი მსხვერპლი მიაქვს. აქედან თქვენ ხედავთ, რომ თუ ჩვენი მოწინააღმდეგისთვის უკანასკნელ გასროლის შემდეგ ომი შესწყდა, იგი ჩვენ ხალხში კიდევ მძვინვარებს. მხოლოდ სრულ გამოკვებას და ამასთანავე მუშა ძალის აღდგენას შეუძლია ნამდვილი ზავის დამყარება

ბადენელის განცხადება.

ყოფილმა კანცლერმა მაქს ბადენელმა გამოაქვეყნა იმ სიტყვის ტექსტი, რომელიც მას განზრახული ქონდა წარმოეთქვა ბადენის სეიმში. სხვათა შორის ყოფილი კანცლერი იქ აღწერს იმ სამხედრო მდგომარეობას, რომელიც სუფევდა მაშინ, როცა კანცლერის თანამდებობის ასრულებას შეუდგა როცა ის ბერლინში ჩავიდა მას გადასცეს უკვე გამზადებული დროებითი ზავის წინადადება პოლიტიკურ მიზეზების გამო ის ეწინააღმდეგებოდა ამას. მაგრამ სამხედრო ავტორიტეტებმა უპასუხეს, რომ ფრონტის მდგომარეობა მოითხოვს დროებითი ზავის წინადადების მიცემას 24 საათში. ერთი კვირის შემდეგ სამხედრო ავტორიტეტები ამტკიცებდნენ, რომ ისინი, შესცდნენ ფრონტის მდგომარეობის დაფასებაში. ოქტობერს ლიუდენდორფი მოითხოვდა დროებითი ზავის ჩამოგდების და აგრეთვე, როგორიც უნდა ყოფილიყო იგი ზავის ჩამოგდება.

ფოშის დეპეშა.

გერმანული პრესა. მარშალ ფოშმა გერმანიის მთავარ-სარდლობას შემდეგი დეპეშა გაუგზავნა, „საფრანგეთის უმაღლეს მთავარ-სარდლებისაგან გერმანიის უმაღლეს მთავარ-სარდლობას. იმ ცნობებიდან, რომელიც მოკავშირეთა მთავარ-სარდლობას მოუვიდა, ნათლად სჩანს, რომ ზოგიერთ ადგილებში, განსაკუთრებით კი ბელგიასა და ბრიუსელის ოლქში. გერმანიის ჯარის-კაცნი მცხოვრებთ არბევენ და ძარცვავენ. გერმანიის ჯარის-კაცთა ასეთი მოქმედება დროებითი ზავის პირობებს ეწინააღმდეგება. მოკავშირეთა უმაღლესი მთავარ-სარდალი დარწმუნებულია, რომ გერმანიის უმაღლესი მთავარ-სარდლობა ყოველგვარ ზომებს მიიღებს ამის წინააღმდეგ. თუ ამ მოკლე დროში ასეთ მოქმედებას არ მოეღო ბოლო, მაშინ მოკავშირეთა მთავარ სარდლობა მოვალეთ რაცხს თავის თავს შესაფერი განკარგულება მოახდინოს. მარშალი ფოში 14 ნოემბერი“.

გერმანიის მთავარ-სარდლობამ შემდეგი დეპეშა გაუგზავნა მარშალ ფოშს: „გერმანიის მრწმუნებულნი მოლაპარაკების დროს რამოდენიმეჯერ აღნიშნავდნენ, რომ უმაგალითო და ტეხნიკურად წარმოუდგენელ პირობათა შესრულება უსათუოდ ახალ ომს გამოიწვევს. ამ შემხვევაში იქნება მოკავშირეთა უმაღლესი სარდლობა. უსამართლო საყვედურების გამო გერმანიის სარდლობა პროტესტს აცხადებს და კიდევ აღნიშნავს, რომ მოკავშირეთა სარდლობა ხელს უშლის გერმანელთა გამოკვების საქმეში. ამიტომ ის ხელმეორეთ მოითხოვს, რომ დროებითი ზავი გამოიყენონ ისე, რომ იქ ერთგვარათ დაცული იყოს ადამიანობა, როგორც მტრისადმი, ისე მეგობრისადმი, გერმანიის სარდლობამ იცის, რომ მცხოვრებთა გამოსვლა მიმართული იყო უმთავრესათ ბურჟუაზიულ წრეებსა და გერმანელ ჯარის-კაცებთა წინააღმდეგ. გერმან. მთავრობა გთხოვთ ყველაფერი ეს აუწყოთ პრეზიდენტ ვილსონს და სთხოვოთ მას ზომები მიიღოს, რომ ადამიანობის მოთხოვნილებანი მოსმენილ იქნას“.

რევოლიუცია გერმანიაში

გერმანიის სოციალისტურ რესპუბლიკას კავშირი აქვს ბურჟუაზიულ პარტიასთან: ყოველ შემთხვევაში სამსახურში სტოვებს ბევრს ძველ მოხელეს.

გერმანიის [illegible]

მოსკოვი. ნოემ. 18 ც. აღ. კომ. ბეჭდვითი ბიუროს ბიულეტენი. მოგილიოვი ნოემ. 17 გერმანელები საჩქაროდ სცლიან დაპყრობილ ადგილებს. ჯარის კაცები სამშობლოში მიისწრაფვიან. სამშობლოში დაბრუნებული ტყვეები რეგულიარულ ნაწილებს არევოლიუციონერებენ. ტყვეების შორის ბევრია კომუნისტი. სწარმოებს აგიტაცია ოპორტიუნისტულ საბჭოების ხელ-ახალ არჩევნებისთვის.

ბისოვის გარნიზონის აფიცრები უკანასკნელი მატარებლით წავიდენ. დარჩენილმა ჯარის-კაცებმა დაადგინეს არ დაუცადონ წესიერ ევაკუაციას და ბიხოვი დასცალონ. ქალაქში ძალა-უფლება ხელში აიღო არალეგალურმა რევოლიუციონურმა კომიტეტმა. მართავენ მიტინგებს და მანიფესტაციებს. გაჩნდა გერმანული რევოლიუციონური ლიტერატურა, რომელსაც ჯარის-კაცები იტაცებენ. ბევრი გერმანელი ჯარის-კაცი იარაღს კომუნისტთა კომიტეტს აბარებს.

რეიჰსტაგის გაუქმება.

გერმანული პრესა ნოემ. 12. კაბინეტმა რეიხსტაგის თავმჯდომარეს ფერენბახს შემდეგი განუცხადა: „პოლიტიკურ რევოლიუციის გამო, რომელმაც გააუქმა იმპერიალისტური ინსტიტუტები და ფედერალური საბჭო, როგორც საკანონმდებლო ორგანო 1912 წ. არჩეულ რეიხსტაგს შემდეგში არსებობა აღარ შეუძლია.

მსხვერპლთა დაკრძალვა.

რევოლიუციის მსხვერპლთ ბერლინში დაჰმარხავენ ზეიმით ჩეინეს სასაფლაოზე.

უცხოეთი

(დეპეშები)

რუსეთი

მოსკოვი, 18 ნოემ. პეტერბურგი 18 ნოემბერი ბალტიის და ვარშავის რკინის გზის მუშებმა დიდი მიტინგი გამართეს. ყველა ორატორი აღნიშნავდა მომენტის სიმწვავეზე და მოუწოდებდა აიცილონ თავიდან მოკავშირე სახელმწიფოთა იმპერიალიზმის საფრთხე. ზორინი აღნიშნავდა თავდაცვის შეტევაზე გადასვლის აუცილებლობას, რომ ხელი შეუშალონ მოკავშირეთ იბატონონ ბალტიკაში და კრონშტადს საფრთხე აიცილონ და რიგა და პსკოვი უნდა დარჩეს ჩვენს ხელში. ერთხმად მიიღეს რეზოლიუცია, რომ შეერთებული ძალით იბრძოლონ მთელი ქვეყნის იმპერიალიზმის დასამხობად. კვირას პეტერბურგის ქუჩებზე და მოედნებზე რამოდენიმე ძეგლი გახსნეს.. სენატის მოედანზე გაიხსნა ჩერნიშევსკის ძეგლი. უნივერსიტეტის შენობის გვერდით გაიხსნა გერმანიის პოეტის ჰეინეს ძეგლი, ვასილიევის კუნძულზე გაიხსნა რუსეთის ამბოხებულ პროლეტარიატის ძეგლი.

ლონდონი, 16 ნოემ. გერმანელებმა მიიღეს მოვალეობა, რომ 14 დღის განმავლობაში დღიდან დროებითი ზავის ხელის მოწერისა მოკავშირეთა ნავთსადგურებში მიიყვანონ ყველა წყალქვეშა ნავები, 10 ჯავშნოსანი, 6 დიდი კრეისერი, 8 მსუბუქი კრეისერი და 50 ნაღმოსანი, უკანასკნელი ტიპისა. ლაიბახში მივიდა მოკავშირეთა რამოდენიმე რაზმი, რომელნიც უმთავრესად სერბიელთაგან შესდგება...

ახალი ამბავი

✦ **ტფ. გენერალ-გუბერნატორი.** როგორც მკითხველებმა უწყიან, მთავრობამ უკანასკნელი ამბების გამო ტფილისში გენერალ-გუბერნატორად დანიშნა გენ. მაზნიაშვილი. ამ რამდენისამე დღის განმავლობაში მისი განკარგულებით ტფილისის ქუჩებში სხვა და სხვა სავალდებულო დადგენილების განცხადებანი გააკრეს, ყველა რუსულ ენაზე, არც ერთი ქართულად. ძალაუნებურად იბადება კითხვა: სად იმყოფება გენერ მაზნიაშვილი და რომელი სახელმწიფოს სამსახურშია? თუ საქართველოს რესპუბლიკის, რად ავიწყდება, რომ აქ სახელმწიფო ენა ქართულია. და თუ მარტო ქართული განცხადება არ მიაჩნია საკმარისად, ის მაინც უნდა მოახერხოს, რომ ყოველი მისი განკარგულება ჯერ ქართულ ენაზე იყოს და მერე ქვევით ან გვერდით დაიბეჭდოს რუსული თარგმანიც. სამწუხაროა გენ. მაზნიაშვილი გამონაკლისს არ წარმოადგენს. სხვა უწყებაც არ ჩამორჩება მ. აზნიაშვილს. დროა ამას ბოლო მოე-

ლის და ქართულს ენას საქართველოში მიეკუთვნოს მისი ადგილი.

◆ **ვაჭრების თავგასულობა.** ხორცის ნიხრი ჯერ შეცვლილი არ არის და ყასბები საქონლის ხორცში, ნაცვლად ნიხრით დაწესებულ 2 მ. 20 კ., 3 მან. ღებულობენ, ხოლო ცხვრის ხორცს ნიხრზე 1 მ. მეტ ფასად ჰყიდიან. საჭიროა მეტი ყურადღება, რომ ხალხი ასე არ იცარცვებოდეს.

◆ **დაპატიმრება** ტფილისის მილიციის უფროსმა განკარგულება მოახდინა და სამი თვით ციხეში ჩასმა გადაუწყვიტეს როგორც მავნე და საზოგადო მშვიდობიანობისათვის საშიშ შემდეგი პირნი: არმენაკ ფარსადანოვი, მიკიჩა პოპოვიანცი, ლევან ბალდასაროვი, ლევან აივაზოვი და ხურენ გუკასიანი. აღნიშნულნი პირნი უკვე ციხეში გაგზავნეს.

◆ **ქართველობის კრება.** კვირას ნოემბრის 24-ს დილის 11 ს. ავლაბრის მეექვსე საქალებო გიმნაზიის შენობაში (ბეგლიარის ქ. ბაღის პირდაპირ) დანიშნულია კრება ავლაბრის, ნავთლუღის და ხარფუხის რაიონის ქართველობისა, კრების მიზანია დაარსება კულტურულ-განმანათლებელ წრისა, რომელიც ამ მხრით იმუშავებს ხსენებულ რაიონებში საჭიროა რაც შეიძლება მეტი ხალხი დაესწროს. საორგანიზაციო კომისიის თავმჯდომარე ილ. შუბლაძე.

◆ **მტაცებლობა.** ნოემბრის 18-ს, გუდოვიჩის ქუჩაზე, სამი შეიარაღებული ბოროტმოქმედი შეიჭრა ვ. გალიაშვილის სახლში და გაიტაცა 1200 მანეთად ღირებული სხვა და სხვა ნივთები.

◆ **დატუსაღება.** ნოემბრის 19-ს მეთერთმეტე კომისარიატის უბანში მილიციონერებმა შეიპყრეს საეჭვო პირი ნ. ჩოკულაშვილი, რომელსაც 1000 ვინტოვკის პატრონა აღმოაჩნდა.

◆ **მყრალი ხორცი.** ნოემბრის 18-ს საღამოთ რუსის ქუჩაზე ყარამან ციხისელის „ხაშის" დუქანში მოიტანეს დატვირთული „ტაჩკა", რომელშიაც მილიციონერებმა აღმოაჩინეს საქონლის მყრალი შიგნეული და ძროხის მუცლიდან ამოცლილი მკვდარი ხბოები „ხაშის" გასაკეთებლად.

◆ **კახეთის რკ. გზის მოსამსახურეთა ყრილობა.** საქართველოს რკ. გზათა გენერალ-გუბერნატორმა ყარალაშვილმა ნება დართო კახეთის რკინის გზის მოსამსახურეებს, რომ მათ ყრილობა მოიწვიონ სადგურ ნავთლუღში პროფესიონალურ კავშირის წევრთა ამოსარჩევად.

◆ **ძარცვა.** ნოემბრის 18-ს პეტრე დიდის ქუჩაზე გაძარცვეს ვ. ვაზაროვი, რომელსაც 1000 მან. წაართვეს.

◆ **კავკასიის ერთა კონფერენცია** ნოემბრის 14, ბ. ე. პ. გეგეჭკორის თავმჯდომარეობით მეორეთ შესდგა კრება კავკასიის ერების წარმომადგენელთა. კრებაზე მხედველობაში მიიღეს სომხეთის წარმომადგენელთა გამოუცხადებლობა. დაადგინეს ამიერკავკასიის ერთა კონფერენცია გაიხსნას ნოემბრის 20 იმ შემთხვევაშიაც კი, თუ სომხეთის წარმომადგენლები არ გამოცხადდნენ

◆ **დახმარება ლტოლვილთა ობლებისათვის.** ქართულ საქველმოქმედო საზ. გამგეობამ განათლების სამინისტროს აცნობა, რომ გამგეობამ ქართველ ლტოლვილთა ობლად შთენილ ბავშვთათვის. მთაწმინდის ქუჩაზე, ყოფილ მამადავითის სამრევლო სკოლის ბინა დაიქირავა და შიგ განზრახულია მოათავსოს ოცამდე ყმაწვილი, ვინაიდან ამ სიძვირის გამო მათთვის საწოლების, ლოგინის და სხვა ავეჯეულობის შესაძენათ გამგეობას სახსარი არა აქვს, სთხოვს განათლების სამინისტროს მის განკარგულებაში მყოფ საწყობიდან დაეთმოს ამ თავშესაფარისთვის საკმაო საწოლები და საჭირო ნივთები.

◆ **განაჩენი ჩვენს ქვეშევრდომობაზე.** ახალციხის და ახალქალაქის დროებითი გენერალ-გუბერნატორმა გენ. გ. მაყაშვილმა წარუდგინა შინაგან საქმეთა მინისტრს სოფ. ბაკურიანში მცხოვრებ სომხის ათ სოფლის განაჩენები, რომელნიც შუამდგომლობენ საქართველოს რესპუბლიკის ქვეშევრდომობის მიღების შესახებ.

◆ **თავშესაფარი ლტოლვილთა ბავშვებისათვის.** შინაგან საქმეთა სამინისტრომ მთავრობის რწმუნებულის ლ. რუხაძის დეპეშაზე ლტოლვილთა ობლებისათვის თავშესაფარის დაარსების შესახებ მთავრობის თავმჯდომარისაგან ცნობა მიიღო, რომ თანახმად ქართულ წითელ ჯვრის თავმჯდომარის გენ. ყაზბეგის ცნობისა. წითელი ჯვარი მზათაა და ჰპირდება დაეხმაროს მთავრობას ყველა თავის ღონით და საშუალებით თავშესაფარის მოწყობის საქმეში.

◆ **ოსმალოები და ლტოლვილნი.** ბორჯომიდან სამხედრო მინისტრს გენ. მაიორ შაყაშვილისაგან შემდეგი დეპეშა მოუვიდა: „გუშინ ლტოლვილებმა თავის წრიდან გაგზავნეს ოსმალოს ჯარის უფროსთან სოფ. აგარაში ორი წარმომადგენელი, რომ ლტოლვილებისათვის ნება მიეცა თავიანთ ადგილებში დაბრუნებულიყვნენ, მაგრამ ოსმალოს ჯარის უფროსისაგან უარი მიიღეს".

◆ **გაფიცვა რკინის გზებზე** საქართველოს რკინის გზის სახელოსნოს მუშები გაფიცვას აპირებდნენ მაგრამ საამისოდ წინასწარი ანკეტა მოახდინეს. მუშათა უმრავლესობამ გაფიცვის საწინააღმდეგო აზრი გამოსთქვა და გაფიცვა უარყოფილ იქმნა.

◆ **დღეს,** ნოემბრის 20, საღამოს 6 საათზე, **სახალხო უნივერსიტეტის** ქართულ **განყოფილებაში,** ნაძალადევის თეატრში დანიშნულია მეხუთე ლექცია: **ქრისტ. რაჭველიშვილისა:** საქართველოს პოლიტიკურ - საზოგადოებრივი ცხოვრება მეცხრამეტე საუკუნეში. **დ. დეკანოზიშვილისა:** „ასტრონომია".

◆ **საქართველოს ტყეები.** მიწათმოქმედების მინისტრი შინაგან საქმეთა მინისტრსა სთხოვს მიიღოს მან ზომები რესპუბლიკის ტყეთა დასაცველად. ვინაიდან საქართველოს ტყეები ნადგურდება და მათ ყარაულები უიარაღობის გამო წინააღმდეგობას ვერ უწევენ. მინისტრი შუამდგომლობს, რომ ტყის მცველებს სამ-ხაზიანი ვინტოვკები და 100 პატრონა დაურიგდეთ.

◆ **ლაბორატორიები კახეთში.** საქართველოს სასანიტარო და სამედიკო ნაწილის გამგემ ექიმმა ზანდუკელმა თელავისა და სიღნაღის მაზრაში გაგზავნა პროფესორი შიროკოგოროვი— ლაბორატორიებით, რომელსაც დავალებული აქვს გამოიკვლიოს იქ გავრცელებული ეგრედ წოდებული „ესპანიური ინფლუენცია" რომელსაც ბევრი მსხვერპლი მოსდევს კახეთის მცხოვრებთაგან.

◆ **ახალი წიგნი იბეჭდება** და დეკემბრის პირველს გამოვა გასასყიდად პრაქტიკული სახელმძღვანელო სასამართლო გამომძიებელთათვის ქართულ ენაზე. წიგნში მოთავსებულია სამაგალითო ნიმუშები გამომძიებელთათვის საჭირო ყოველგვარ ხასიათის ქაღალდებისა, დადგენილებათა და სხვ.

◆ **ანგარიშის შედგენა.** გზათა მინისტრმა განკარგულება მოახდინა სამინისტროს ანგარიშების შედგენის შესახებ ადგილობრივ მიმოსვლათა უწყებისათვის ქართულ ენაზე, ხოლო პირდაპირ მიმართულებათა ნაწილთათვის ესე იგი რესპუბლიკის გარეშე მდებარე რკინის გზათათვის ქართულსა და რუსულ ენაზე.

◆ **სახადი.** ქალაქის გამგეობის ცნობებისამებრ, ტფილისში სახადით ავადმყოფობა დღითი დღე ხშირდება. ამ უკანასკნელ დროში ქალაქის საავადმყოფოში ყოველ დღეს მოჰყავთ 4—6 კაცი ამ სენით ავადმყოფი. ამ ჟამად ქალაქის საავადმყოფოში 64 სახადით ავადმყოფი იმყოფება.

◆ **ბავშვები ქუჩებში.** ტფილისის ქუჩებში ამ ჟამად მრავალი მათხოვარი ბავშვი დაწანწალებს—როგორც ლტოლვილებისა, ისე ადგილობრივ მცხოვრებთა, რომელნიც მშობლებს დღისით ქუჩებში სამათხოვროდ გამოჰყავთ და საღამოთი კი სახლში აბრუნებენ და ამით სპეკულიაციას ეწევიან ბავშვებით.

საქ. სოც.-ფედ. სარევ. პარტიაში

საზოგადო კრება. ოთხშაბათს, ნოემბრის 21-ს სოციალისტ-ფედერალისტთა პარტიულ მთავარ კლუბში პარლამენტის წევრი ამხ. აკაკი პაპავა წაიკითხავს მოხსენებას შემდეგ თემაზე: ,,ახალი პერსპექტივები". დასაწყისი 7 ს. ამხანაგებს ვსთხოვთ ნუ დაიგვიანებენ.

—

ტფილისის საგუბერნიო კომიტეტის კრება. ოთხშაბათს, ნოემბრის 20 დანიშნულია საგუბერნიო კომიტეტის საგანგებო კრება. დასაწყისი საღამოს 7 ს. წევრებს ვთხოვთ აუცილებლად დაესწრონ.

—

მუშათა კავშირის გამგეობის კრება. პარასკევს, ნოემბრის 22-ს საღამოს სრულ 6 საათზე დანიშნულია მუშათა კავშირის გამგეობის კრება, **ყველა წევრისთვის დასწრება აუცილებელია.**

—

ტფილისის კომიტეტის კრება. დღეს, საღამოს 5 საათზე პარტიულ ბიუროში, საერთო კრების დაწყების წინ, დანიშნულია ტფილისის კომიტეტის არა ჩვეულებრივი კრება. კომიტეტის წევრებს ვთხოვთ უეჭველად დაესწრონ კრებას.

გერმანიის დელეგაციის ცნობები

ტფილისი, ნოემბრის 18

გერმანულ ჯარების საბჭოს მოწოდება

აქ მყოფმა გერმანულ ჯარების საბჭომ შემდეგი მოწოდებით მიმართა გერმანიის ჯარისკაცებს:

„ამხანაგებო! თქვენ წრეში შეიქმნა ჯარისკაცთა დეპუტატების საბჭო, რომლის უმთავრესი მიზანია თქვენი ინტერესების დაცვა. ვთანამშრომლობთ რა ჩვენ წინამძღოლებთან, ჩვენ ვცდილობთ გამოვნახოთ გამოსავალი ჩვენი მძიმე მდგომარეობიდან. ამ მიზნით ჩვენ აუცილებლად ვრჩებით იმათ, რაც ვიყავით—თავის მოვალეობის ერთგულნი, რომლის გამო ჩვენ მთელ ქვეყანაში პატივისცემით ვსარგებლობდით, როგორც ჩვენი ყოფაქცევის გამო, ისე ჩვენი თავდაჭერილობით. არას შემთხვევაში არ ჩაიდინოთ ისეთი მოქმედებანი რომელიც ამ პატივისცემას შეარყევდეს სიმშვიდე და დისციპლინა სავალდებულოა ჩვენთვის. და ჩვენ გვჯერა, რომ თქვენ ამაში დაგვეხმარებით. დემოკრატია მიდის აღმოსავლეთიდან დასავლეთისკენ. ის ხალხი აღმოჩნდება ყველაზე ბედნიერი, რომელიც შესძლებს სალი და გაერთიანებული დემოკრატიის შექმნას.

ჩვენი სალამი თქვენ, ამხანაგებო! გაუმარჯოს თქვენს შეგნებულ და შეკავშირებულ მუშაობას სამშობლოში".

შავ ზღვაზე.

ცნობები იმის შესახებ, თითქოს შავ ზღვაზე აფეთქება მომხდარიყოს გერმანიის გემებისა—ყალბია. არავითარი შემთხვევა ამისა არ ყოფილა. თუ რამე ხდება, ჩვენ მაშინვე გვატყობინებენ დროებითი ზავის მე-9 მუხლი ამბობს, რომ ზღვებზე ყოველგვარი მტრული მოქმედება სწყდება.

დროებითი ზავის ვადის გაგრძელება.

დროებითი ზავის ვადა 30 დღის მაგიერ გაგრძელდება 35 დღე. ამ ხნის განმავლობაში უნდა გამომუშავებულ იქნეს საბოლოო ზავის პირობები.

სურსათი გერმანიას.

შეთანხმების სახელმწიფოებმა დაადგინეს, ამერიკიდან გაგზავნონ გერმანიაში სურსათი ავსტრალიაში ბევრი ნაყინი ხორცი და პური ყოფილა.

რევოლიუცია საფრანგეთში.

გერმანიის რადიო-სადგურმა ჩრდილოეთ ზღვაში დაიჭირა საფრანგეთის რადიო-სადგურიდან (ეიფელის კოშკიდან) გაგზავნილი რადიო-დეპეშა ნოემბრის 13 თარიღით, საცა ნათქვამია, რომ პარიზში რევოლიუციაა, პუანკარე ცაო. ეს იყო უკანასკნელი დეპეშა. შეიძლება ეხლა ეიფელის კოშკის რადიო-სადგური აღარ მოქმედობს, ან და მთლად დანგრეულია.

მდგომარეობა სპარსეთში

თავრიზში იმყოფება ეხლა გერმანიის საელჩო. ინგლისის საელჩო ჯერ არ მოსულა ოსმალებმა ქალაქი მთლად დასცალეს. მათი წასვლის შემდეგ მცხოვრებლებს ქალაქში პური მოაქვს, რადგანაც რეკვიზიციის აღარ ეშინიანთ.

ჯულფასთან კატასტროფა მოხდა: დაიმტვრა ოსმალების სამხედრო მატარებელი: 70 კაცი დახოცილია და 150 კაცი დაჭრილი. საერთოდ სპარსეთში ნორმალური მდგომარეობა იქმნება.

ვილჰელმის ოჯახობა.

ყოფილი გერმანიის დედოფალი და კრონპრინცის მეუღლე ჰოლანდიაში გაგზავნეს. ნაწილი ქონებისა მათ გაატანეს და დანარჩენი კი მთავრობის მიერ იქნება უზრუნველყოფილი.

მუშათა დეპუტატების საბჭოში

კრება დანიშნული იყო სახალხო სახლში საღამოს 6 საათისათვის. აურიცხველი ხალხი მოაწყდა დარბაზს, აურიცხველი ხალხი იცდიდა ქუჩაში. საღამოს 6 ნახ. ს. იქნებოდა, როდესაც დარბაზში გამოჩნდნენ გერმანელი ჯარისკაცები ხალხი მათ ოვაციებს უმართავს.

ნ. ჟორდანია ხსნის რა კრებას, მისასალმებელ სიტყვას უძღვნება გერმანელ ჯარისკაცებს.

ნ. ჟორდანია. ამხანაგებო! ვიდრე გადავიდოდეთ მოხსენებებზე, ნება მომეცით გაუმართო საზეიმო შეხვედრა აქ მყოფ გერმანელ ჯარისკაცთა საბჭოს წევრებს (ტაში). (გაისმის მარსელიოზა. ყველანი ფეხზე დგებიან და სიმღერის დასასრულ გაისმის მქუხარე ტაში) აქნობამდის ესენი იყვნენ ჯარები გერმანიის იმპერიალიზმისა, ახლა შეადგენენ გერმანიის რევოლიუციის ლაშქარს. ის კედელი, რომელიც ჩვენ გვაშორებდა ერთმანეთს დანგრეულია, ჩვენ წინაშე არიან თავისუფალნი გერმანელი მოქალაქენი ჯარისკაცთა ტანსაცმელში გამოწყობილნი, ესენი გვემგზავრებიან არა როგორც მარტო ჯარისკაცები, არამედ —როგორც თავისუფალი გერმანიის მოქალაქენი. მომეცით ნება კიდევ მივულოცო საბჭოს სახელით. ჩვენ აქ მყოფნი დიდხანს დავიხსომებთ მათ, ჩვენი მეხსიერებიდან ესენი არ წაიშლებიან და გვეხსომება მათი ყოფნა აქ, როგორც გერმანიის რევოლიუციამდე, ისე მის შემდეგ. ნება მიბოძეთ ერთხელ კიდევ მივესალმო (ტაში).

საპასუხო სიტყვას ამბობს გერმანელი ჯარისკაცთა საბჭოს თავმჯდომარის ამხანაგი, რომლის გამოსვლასაც ხალხი ძლიერი ტაშით ხვდება. მისი სიტყვა გადათარგმნა ნ. იმნაიშვილმა, რომლის შინაარსიც მოგვყავს: ორატორი მადლობას უცხადებს ჯარის კაცთა საბჭოს სახელით იმ გრძნობიარე შეხვედრისათვის, რომელიც მათ წინად შეხვდათ. ჩვენ ვიქნებით თქვენთან ერთად იმ საერთო მიზნების განსახორციელებლად, რომელიც ჩვენ დავისახეთ ყველამ, ჩვენ მთელს სიცოცხლეში არ დაგვავიწყდება ის ბედნიერი წუთები, რომელიც აქ განვიცადეთ. ორატორი თავის სიტყვის დასასრულს უსურვებს საბჭოს, რომ განაგრძოს ნაყოფიერი მუშაობა და ათავებს სიტყვას—„ჰოხ"-ით (ტაში).

მეორე ჯარისკაცი ამბობს, რომლის სიტყვას სთარგმნის რუსულად ირ. წერეთელი. გერმანია, რომელიც შეადგენდა მონარქიულ სახელმწიფოთა კავშირებს, ხალხმა რესპუბლიკანურ კავშირებად გამოაცხადა. პრუსიაში გამოცხადდა რესპუბლიკა, ასევე მოხდა ბავარიაში, რომლის დემოკრატიის სახელითაც ორატორი ესალმება საბჭოს და ამბობს, რომ დაუვიწყარი იქნება ის შეხვედრა, რომელიც თქვენ გაგვიმართეთ, ეს წუთები სამუდამოდ ჩაგვრჩებიან ჩვენ ხსოვნაში. დი წავალთ სამშობლოში იმ რწმენით, რომ აქ დემოკრატია იბრძოლებს იმავე იდეალებისათვის, რომელიც ჩვენ გვასულდგმულებს. ორატორი სიტყვის დასასრულს ესალმება ბავარიის სოც. დემ. პარტიის სახელით.

კ. ჩხეიძე. ამხანაგო ჯარისკაცებო, რევოლიუციონურ გერმანიისა! ჩვენ გვქონდა შემთხვევა გვენახა მე-8 ს.-დ. ყრილობაზე თქვენი წარმომადგენლები. მე წილად მხვდა ბედნიერება მივსალმებოდი მათ. გხედავთ რა, ამხანაგებო, აქ მე მაგონდება ის მომენტი, როდესაც რუსეთში შესდგა მუშათა და ჯარისკაცთა საბჭოები და ნება მომეცით მე, როგორც იმ საბჭოების პირველ თავმჯდომარეს, შევძახო: გაუმარჯოს მუშათა და ჯარისკაცთა საბჭოებს! გაუმარჯოს ინტერნაციონალს (ტაში). იმ ხალხს, ვინც ჩვენ გვასწავლიდა, რომელთა შვილებიც ჩვენი წინამძღოლები იყვნენ. ცუდ პირობებში უხდება მას ზავის მოპოვება, მაგრამ ჩვენ იმედს არ ვკარგავთ, რომ გენია გერმანიის ხალხის, მისი გამოცდილება იმისი თავდებია, რომ გერმანია მიიღებს საპატიო ზავს. მით უმეტეს, რომ გერმანიის პროლეტარიატი არ სდგას განმარტოვებით. თქვენ უფრო ბედნიერები იქნებით ჩვენზე, თქვენ დიდხანს არ მოგიხდებათ ცდა, თქვენს წინაშე არის გაკვეთილი რუსეთის რევოლიუციისა და მის შეცდომებს თქვენ არ გაიმეორებთ. არ შემიძლიან არ გითხრათ, რომ თქვენ დიდი საქმე გააკეთეთ: იხსენით საქართველოს რესპუბლიკა არა მარტო მტრებისაგან, არამედ—სამარცხვინო სიკვდილისაგან ამით თქვენ დაეხმარეთ არა მარტო ამიერკავკასიის დემოკრატიას, არამედ—რუსეთის და მსოფლიო პროლეტარიატსაც რადგანაც აქ რევოლიუციის მონაპოვარი შენახულია და ეს კი თქვენის დახმარებით მოხდა: და ამ რევოლიუციის მონაპოვარით დაინტერესებულია მსოფლიო პროლეტარიატი. თქვენ რომ წახვალთ სამშობლოში, შეგიძლიანთ უთხრათ თქვენებს, რომ თქვენ ეშველებოდით მათ, ვინც სწავლობდა გერმანიის ხალხისაგან და უთხარით თქვენებს, რომ ჩვენ მათთან ვართ და შევინარჩუნეთ ყველა რევოლიუციონური მონაპოვართ, და მზათ ვართ გერმანელებთან ერთად ვიბრძოლოთ თავისუფლების და სოციალიზმის დასამყარებლად.

ჯ. კ. რიხტერი ამბობს, ჩვენ შევასრულეთ ის მოწოდება, რომლითაც ამხანაგმა ჩხეიძემ პეტ. მუშ. საბ. სახელით მოგვმართა, ჩვენ განვახორციელეთ ის, რასაც მოგვიწოდებდა პეტროგრადის საბჭო. ჩვენ გვაქვს ცნობა რომ საფრანგეთშიაც დაარსდა საბჭოები (ტაში) და არ არის შორს ის დრო, როდესაც საფრანგეთის დემოკრატია ჩვენთან ხელი-ხელ ჩაკიდებული ივლის საერთო მიზნებისთვის დასასრულ ორატორი უცხადებს მადლობას [illegible] რის გამო რომელიც [illegible] აქ და ეს წუთები ჩვენ ხსოვნაში სამუდამოდ აღიბეჭდება (ტაში).

ნ. ჟორდანია ამხანაგებო, ჩვენი საზეიმო შეხვედრა სრულდება. მე მსურს თქვენი სახელით ვუთხრა მათ მადლობა იმ სიტყვებისათვის, რომელიც აქ წარმოსთქვეს. მინდა ვუთხრა, რომ ტფილისის საბჭო წავა ბერლინის საბჭოს გზით იმედი გვაქვს, რომ ბერლინის საბჭო და გერმანიის ყველა საბჭოები ივლიან სწორის გზით და მიაღწევს დემოკრატიის საშუალებით სოციალიზმს გერმანიის დემოკრატია ბრძოლაში გამოწრთობილია, ის ჩვენ გვასწავლიდა, გვაძლევდა მაგალითს, თუ როგორ უნდა მოგვეხდინა რევოლიუცია და როგორი ნაბიჯებით გვევლო განზრახულ მიზნებისკენ ჩვენ მზად ვართ გავყვეთ მათ; მათი აზრები, გავავრცელოთ და მოვფინოთ აღმოსავლეთ სამხრეთისკენ და თუ ჩვენი ტერიტორია გეოგრაფიულად ევროპას აზიასთან აერთებს, ჩვენ ვეცდებით, რომ ეს შეერთება იდეიურ მხრითაც მოხდეს. გისურვებთ მშვიდობით დაბრუნებას გერმანიაში (ტაში).

ამით დასრულდა საზეიმო სხდომა, რადგანაც დარბაზში აურიცხველი ხალხი იყო და ამით შეიძლება შენობაც დაზიანებულიყო, საბჭომ გადასწყვიტა კრება გადაიდოს და დაევალოს პრეზიდიუმს ამ დღეებში მოაწყოს ის სხვაგან, უფრო ფართე შენობაში

ქალაქის საბჭო

სხდომა გაიხსნა 8 ს. და 10 წ. ალ. ლომთათიძის თავმჯდომარეობით.

დღის წესრიგის დამტკიცების შემდეგ რიგს გარეშე განცხადებისთვის სიტყვა ითხოვს **ხმ ხუდადოვი.** იგი დაცინვის კილოთი ლაპარაკობს იმ ამბებზე, რომელიც ამ ბოლო დროს მოხდა ტფილისში: ტრამვაის და ქალაქის საელექტრონო სადგურების აფეთქების განზრახვა, ვერის ხიდთან ნაპოვნი დინამიტი და სხვ. ხალხს მივმართოთ დამამშვიდებელი მოწოდებით, რომ არაფერი მომხდარა, მე თვითონ ვიყავი მოწმე, რომ ელექტრონის სადგურის „ასაფეთქებლად" გამზადებული დინამიტი სრულიად არ იყო ასაფეთქებლად გამზადებულიო და სხვ.

ხმ. გოთუა, გამგეობის წევრი ბესელიძე, გეჰშტეინი, აუშტროვი, ქალაქის თავის მოადგილე კონიაშვილი და ილ. ქარცივაძე განუმარტავენ საზოგადოებას, რომ საბჭოს, რომელსაც არავითარი მასალა არ მოეპოვება საქმისა, არ შეუძლიან ვისმე გარანტია მისცეს, რომ აქ არაფერი ყოფილა

ხმ ხუდადოვი ამტკიცებს, რომ ნაპოვნი დინამოები თითქოს სათამაშო ყოფილიყოს სთქვა კონიაშვილმა. მე არავიცი რა დინამიტის თვისებისა, მაგრამ შეიძლება ის გვარდიელიც, რომელიც შემდეგ საელექტრონო სადგურის დარაჯად იდგა—სათამაშო თოფით და ტყვიით დასჭრესო.

საბჭომ ხმ. ხუდადოვის წინადადების შემდეგ საბჭომ განიხილა რამდენიმე ათამდე საქმე გამგეობის მოხსენებით და უკამათოდ დაადასტურა. თერთმეტის ნახევარზე კვორუმი აღარ იყო და თავმჯდომარემ კრება დახურა.

ბათომის ამბები

ამ დღეებში თანახმად საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის ბრძანებისა მე ვიგზავნე ბათომში სხვა და სხვა საქმეებისა გამო. ბათომი ეს სასიცოცხლო ეკონომიური ცენტრი საქართველოისა, ეს ისტორიულად და გეოგრაფილად მეტად საჭირო ნაწილი ქართველი ერის ტერიტორიისა, დედა ქალაქი უძვირფასესი კუთხე საისტორიო საქართველოსი ათასგვარ მწარე ფიქრებს აღუძრავს ხოლმე გულწრფელ ქართველს მომავალი თაობა სამარცხვინო ბოძზე გააკრავს ყველა იმათ, ვინც ხელი შეუწყო ქართველ ერის საღ ორგანიზმის დაფლეთას; დანაწილებას.

აი, ამ ქალაქში გახლდით და მწარე სინამდვილე წარსულისა ისევ ცხადად თვალ-წინ გადამეშალა. ოხ რა გულშემზარავი იყო ის წუთები. დღეს ისევ გახდა ეს ჩვენი საყვარელი ბათომი. ობიექტად საერთაშორისო ყურადღებისა დღეს ისევ დაისვა წყეული კითხვა ვის უნდა დარჩეს ეს მარგალიტის თვალი? მას კვლავ ეპოტინებიან ერთი მხრივ ოსმალოები, მეორე მხრივ ინგლისელები და რაც ყველაზე უფრო გასაკვირველია, როგორღაც გაჩხირულა ჩვეულებისამებრ აქაც სომხის ერის მოსისხლე მტერი დაშნაკციუტუნი. ის ცდილობს თურმე როგორმე ეს ქალაქი პორტო-ფრანკოდ გამოაცხადებინოს ინგლისელებს, რომ მერე იქ თავისუფლად ინავარდოს. ეხლაც საუბედუროდ ჩვენდა, ბათომის საკითხის გადაწყვეტის ჟამს მეტად სუსტად გაისმის ქართველი ერის ხმა, საქართველოს პოლიტიკოსები ამ კუთხეზე შედარებით იმათთან, ვისაც სულ არავითარი საერთო არა აქვთ მასთან! ფართო მასსისთვის დიდად საინტერესო უნდა იყოს დღევანდელი ბათომის მდგომარეობა და ამიტომ მსურს ამ წერილით ზოგიერთი ფაქტიური ცნობები გადავცე მას.

ჩვენი საელჩო.

ოსმალეთის მთავრობა აქამდის არ იღებს თურმე სრულუფლებიან ელჩს

საქართველოს რესპუბლიკისაგან და ამიტომაც ჩვენ მთავრობას ყავს იქ მარტო სამხედრო წარმომადგენელი, რომლის კანცელარია მოთავსებულია ყოფილ მარინეს ქუჩაზე, საბაშვილის სახლში. აქ ხშირად იკრიბებიან ხოლმე ადგილობრივი ქართველები და ერთმანეთს უზიარებენ თავიანთი გულის ვარამს. რადგან გაზეთები მხოლოდ კვირაში ორხელ მოდის ტფილისიდან, ხოლო ადგილობრივ არავითარი გაზეთი არ გამოდის ამიტომ უმთავრესად ოფიციალურ ცნობებით იკვებებიან აქაური ქართველები, რომლებსაც შეძლებისდაგვარად მიაწოდებს ხოლმე ჩვენი საელჩო.

კულტურული მუშაობა.

სკოლები დახურულია სრულებით. შენობები ყაზარმებადაა გადაქცეული. არც ერთ ენაზე არავითარი გაზეთი არ გამოდის. იბეჭდება ხანდახან დეპეშები, მაგრამ ოლქის გუბერნატორი ოსმალეთისთვის არა სასურველ ცნობებს უმალავს საზოგადოებას და ამით ერთი კვირის შემდეგ ტფილისის გაზეთებიდან გებულობენ. არსებობენ მხოლოდ არა ლეგალურად ქართველთა ეროვნული საბჭო და ს.-დ.-ტიული კომიტეტი, რომლებიც მალულად მოქმედებენ. ქალაქის თვითმმართველობა ქართველების ხელშია; მხოლოდ ხმოსნები კრებებს არ ესწრებიან და ამისაგამო ხშირად იჩაგრება ქართველთა ინტერესები. ასეთი საქციელი სამარცხვინოა, სხვა რომ არ იყოს რა! საჭიროა მეტი ყურადღება საზოგადო საქმეებისადმი.

ქართველი მაჰმადიანები.

ქართლოფილური მოძრაობა თანდათან ძლიერდება ქართველ მაჰმადიანებში. ქობულეთელების და ქვემო აჭარის 40 პროც. ჩვენს მხარეზეა. საჭიროა ენერგიული მუშაობა და, თუ ურეფერენდუმოდ ჩვენი საკუთრება არ დაგვიბრუნეს, მაშინ მთელი მაჰმადიანობა ჩვენ მოგვცემს ხმას, ვიმეორებ, საჭიროა მხოლოდ დიდი მუშაობა, საჭიროა საქმიანობა, მით უმეტეს, როდესაც ყველანი სომხები, რუსები, თათრები შეერთებულად ჩვენ საწინააღმდეგოდ მოქმედებენ ოლქში, პროვოკაციით სცდილობენ ჩვენი პრესტიჟის დაცემას ადგილობრივ.

რუსის ოფიცრები.

რუსის ოფიცრობა აქ ხუთასამდის იქნება. ისინი აქ კარგად გრძნობენ თავს, რადგან მუსულმანების მთავრობა აძლევს ყველას ნახევარს ნამდვილ ჯამაგირისას, 2 ფუთს პურის ფქვილს თვეში, შაქარს და სხვ. მაგიერ ამ ოფიცრებს, რომლებიც ნიკოლოზ II ბრწყინვალე პაგონებით ამაყად დასეირნობენ ბათომის ქუჩაში, ოსმალეთის მთავრობა სომხებთან ერთად იყენებს პროვოკატორულ საქმიანობისათვის, რომელიც მხოლოდ და მხოლოდ მიმართულია ქართველების წინააღმდეგ. ეს ოფიცრები თავისუფლად ჩამოდიან ქ. ტფილისში და როგორღაც უკან დაბრუნებასაც ახერხებენ. ქუჩა-ქუჩა კი ავრცელებენ ჭორებს საქართველოს რესპუბლიკაზე, რომ პირდაპირ საშინელებაა. მათ თურმე კავშირი აქვს რუსთა ეროვნულ საბჭოსთან, რომელიც ტფილისში არსებობს. დროა სანტიმენტრალობას თავი დავანებოთ და ისინი, ვინც ბედავს ჩვენს აფეთქებას, თვითონ იქნენ აფეთქებული. განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიაქციოს ჩვენმა მთავრობამ საზღვრის სადარაჯოებს, რომ იქ იმდენი ჯარი იდგეს, რამდენიც ნამდვილად საჭიროა, თუ არა, რას ჰკავს; იქ, სადაც თათრებს ორასი კაცი უყენიათ, ჩვენი მხრივ არც ერთი არ სდგას?! თურმე დეზერტირობასაც ჯარში ფართედ მოუკიდია ფეხი,—ამას ხელს უწყობს ის გარემოება, რომ ჯარისკაცებს სახლები ახლოს აქვთ, მაგ. ოზურგეთელები ნატანებში სდგანან და სხვ. საჭიროა ქუთაისის გუბერნიის ხალხი ამსახურონ ტფილისის გუბერნიაში და ასე წინაუკმო.

აფხაზები ბათომში.

დღესაც ბათომში არიან სოხუმის ოლქის „პირისუფლები“ ალ. შარაშია, ეს ტატე გაბლია, ერნატი გაბლია და ახმედ ხიბა, რომელიც სცდილობენ აფხაზეთის გამოყოფას საქართველოდან უკანასკნელ ხანებში კიდევ აწყობდნენ თურმე ამისთვის დესანტს, მაგრამ ბრწყინვალე პოსტის ოკუპაციამ ინგლისელების მიერ, ძლიერ მოდრიკა ისინი. საერთოდ კი ისევ განაგრძნობენ ისინი თავიანთი ბნელ მოღვაწეობას.

ოლქის გუბერნატორი.

ბათომის ოლქის გუბერნატორი ძლიერ ცუდად ეპყრობა ქართველებს. ბათომიდან მათ პირდაპირ სდევნის, ამ უკანასკნელ ხანებში მაინც. დაიარება სოფლებში და ეწევა საშინელ პროვაკატორულ აგიტაციას ქართველების წინააღმდეგ. მოუწოდებს ხალხს შეიარაღებისაკენ, მაგრამ ბევრ ადგილას ასე უპასუხებენ: „ჩვენ ქართველებთან საომარი არაფერი გვაქვსო“. ამის გამო ბევრი მაჰმადიანები დაიჭირეს უკანასკნელ დღეებში. უნდა აღვნიშნოთ, რომ რამდენად ქართველი მაჰმადიანი ქართულ ორიენტაციას ითვისებენ, იმდენად სხვა ერები: ბერძნები, ებრაელები და სხ. შიშით შეჰყურებენ ბათომის ქართველებისათვის გადაცემას, რადგან მათ ახსოვთ ბოლშევიკთა ბატონობის შავი დღეები და ჰგონიათ, რომ აწიც ასე იქნება. გუბერნატორის მეოხებით ქართულ ბონებს არ ღებულობენ ბათომში, ნიკოლოზის ფულს კი.

თ ჩიქვანაია.

მგოსნის „ვაჟა-ფშაველას“ სახელობის სამკითხველო ქუთაისში

(ქველმოქმედთა საყურადღებოდ).

წყალგამა უბანში, მცხეთის ქუჩაზე, „ღულაძისეულ“ მოედანთან, გასული წლის თებერვლის 26-ს, როდესაც რუსეთის თვითპყრობელობა დაეცა, გაიხსნა განსვენებული მგოსნის „ვაჟა-ფშაველას“ სახელზე სამკითხველო, რომელიც მას შემდეგ დიდ სამსახურს უწევს ამ უბნის მოზარდ თაობას.

დღემდი სამკითხველოს ჰქონდა შემოსავალი შემდეგი წყაროებიდან: შემოწირულება სხვა და სხვა პირთაგან—837 მ. სხვა და სხვა დროს გამართულ „ვაჟა-ფშაველას“ სახელზე სალამო—წარმოდგენებისაგან—988 მ. ყულაბებით შეკრებილი პეტრე-პავლობის დღეს „ღულაძისეულ მოედანზე—145 მ. წ.-კ. საზ. ქუთაისის განყოფილებისაგან—100 მ. სხვა და სხვა წყაროებიდან—81 მ. სულ კი—2151 მ. ამ 20 თვის განმავლობაში გასავალი არის სულ 1,800 მ. საშუალო რიცხვით თვეში 90 მანეთი; სამკითხველოს დარჩა დამლევ ნოემბერს 351 მ. კიდევ მივიღეთ შემოწირულობა ქუთაისის ქათ. ეკლესიის წინამძღვარის დონ დამიანე საკაშვილისაგან—100 მ. ტფილისელ პროვიზორ ვ. ტურაშელიძისაგან—100 მ. ამ გვარად დღეს აქვს სამკითხველოს კიდევ 551 მ. რომლითაც შეუძლია იარსებოს მხოლოდ სამ-ოთხ თვეს, ვინაიდან გაზეთების ფასმა და სახლის ქირამ ერთი-ათად მოიმატა, შემდეგ კი სამკითხველო უნდა დაიხუროს. ამის გამო უმორჩილესად ვსთხოვ შეგნებულ მოქალაქეთ, ვინც კი პატივს სცემს მგოსნის „ვაჟა-ფშაველას“ სახელს, ვისაც მოუსმენია მისი ეროვნული ჰანგები სამშობლოს სიყვარულისა, განთავისუფლებისა და ხმლით დაცვის შესახებ, რასაც 35 წლის განმავლობაში დღე და ღამე უმღერდა საყვარელ სამშობლოს განსვენებული, „კეთილ ინებონ და მოგვაწოდონ დახმარება სამკითხველოს არსებობისათვის... ქალაქმა დაუთმო სამკითხველოს საკუთარი ოთახის ასაგებად „ღულაძისეულ“ მოედანზე 30 ოთხკუთხი საჟენი მიწა, მაგრამ უსახსრობისა გამო სამკითხველოს გამგეობამ ვერ მოახერხა ერთი ოთახის აგება, რომ სამკითხველოს საკუთარი ბინა ექნეს და ქირა არ გადახდეს. მივაქცევთ ქველმოქმედთა ყურადღებას ამ გარემოებას, შეიძლება აღმოჩნდეს ისეთი ვინმე, რომელიც სამკითხველოს შემოსწირავს აგურის ერთი ოთახის ასაშენებელ თანხას და დაიმსახურებს ყურადღებას ქართველი ერის წინაშე მისი საყვარელი მგოსნის ვაჟას სახელის პატივისცემით, იმ ვაჟასი, რომელმაც დაგვიტოვა სამშობლოს სიყვარულის შემდეგი მცნება:

„სამშობლოს არვის წავართმევთ,
ჩვენც ნურვინ შეგვეცილება,
თორემ ისეთ დღეს დავაყრით
მკვდარსაც კი გაეცინება“.

ასეთი ქველმოქმედის სურათი იქნება მოთავსებული სამკითხველოში მგოსნის სურათთან.

შემოწირულება გამოიგზავნება შემდეგი მისამართით: ქუთაისი, მესამე მაღალ-დაწყებით სასწავლებელი, ვლ. ნაცვლიშვილს (ბზვანელს).

სამკითხველოს გამგე ხელმძღვანელი

ლადო ბზვანელი.

თეატრი და ხელოვნება

ქართული წარმოდგენების სეზონის გახსნა. ორშაბათს, ნოემბრის 18-ს სახელმწიფო თეატრში გაიხსნა ქართულ წარმოდგენების სეზონი დრამატიულ საზოგადოების მსახიობთა სტუდიის მიერ. დასდგეს ბრიეს მუსიკალური პიესა „სარწმუნოება“.

პიესა შინაარსიანია და ვრცლად მერე შევეხებით. მონაწილენი თითქმის სულ ახალგაზრდობა იყო. მოთამაშეებს დიდი მუყაითობა და შრომა ეტყობოდათ.

ხალხი ძალიან ბევრი დაესწრო. პიესა განმეორდება რამდენიმეჯერ. დაწვრილებით შემდეგ.

მოწერილი ამბები

სოფელ მუხრანი (დუშეთის მაზრა). ამ სოფლისათვის ბუნებას არაფერი დაუკლია და თავისი უხვი კალთა აქ დაუბერტყია. სოფ. მუხრანი მდებარეობს ვაკე ადგილზე მას ამშვენებს მშვენიერი ვენახები; აბიბინებული ჯეჯილი; ხეხილის ბაღები ამ სოფელში ცხოვრობს 900-დი კომლი, კომლში კი 5-დან 40-დი სულია. და აი ასეთი მრავალ რიცხოვან სოფელში არ მოიპოვება სასწავლებელი, გარდა ერთი ორკლასიან სკოლისა, სადაც სწავლობს მხოლოდ 60-დე მოწაფე. ვინაიდან მეტი არც კი ეტევა და ეს პატარა სკოლაც გიგიენურის და პედაგოგიურის მხრით არ არის მოწყობილი; არც სამკურნალო, არც ბიბლიოთეკა არც აფთიაქი სამწუხაროა ასეთი მოვლენა, მით უმეტესი მაშინ, როცა ადგილობრივი ხალხი არც ისე ღარიბია. არ არის თითქმის ისეთი მოსახლე, რომელსაც არ ჰქონდეს წლის საზრდო პური და რამდენიმე ათეული კოკა ღვინო და უმეტესი ნაწილად ასეულიც. მე რამდენადაც გავიცანი ეს სოფელი, მას რომ შესაფერისი ხელმძღვანელი ყავდეს აქ ყველა კულტურული დაწესებულების მოწყობა შეიძლება. სხვათა შორის ამ ადგილას საუცხოვოდ შეეფერება სამეურნეო სასწავლებელი, ვინაიდან ამ სოფელში ყველა ხელსაყრელი პირობებია ამისათვის.

აქ საკმაო მიწაა სამეურნეო სკოლისათვის (როგორც მიწათ მიმღები კომისიის წევრმა გადმოგვცა, ამ რაიონში მათ ჩაუბარებიათ ოთხი ათასამდი დესეტინა). საზოგადოებაშიაც მე შემთხვევით მოვდა სამეურნეო სკოლის მნიშვნელობაზე საუბარი და ყველამ ერთხმად მოითხოვა მისი გახსნა და ყოველგვარი ამ სკოლის დასაარსებლად საჭირო მოთხოვნილებების აღსრულება; ამიტომ საჭიროდ მიმაჩნია მომავალმა დუშეთის სამაზრო ერობამ ამ მოვლენას სერიოზული ყურადღება მიაქციოს და აუცილებლად გახსნას ს. მუხრანში სამეურნეო სასწავლებელი, რომელიც მეტად დიდ სარგებლობას მოუტანს მთელ დუშეთის მაზრას და განსაკუთრებით კი აყვავებს მუხრანის რაიონს.

ამას წინეთ აქ მოჰკლეს ვერაგულად საზოგადოებისათვის საჭირო კაცი ვანო სტეფანაშვილი. მთელს საზოგადოებაში არ მოიპოვება ისეთი ადამიანი, რომელიც ამ საზიზღარი მოვლენით მეტად გულნატკენი არ იყოს. ამ მკვლელობამ გადაჰკიდა ერთმანეთს მეზობლები. მთელი მუხრანი ორ ბანაკად გაიყო და გუშინდელი ამხანაგები ერთმანეთს სასიკვდილოდ დასდევდნენ. ამ სამწუხარო მოვლენაში ზოგიერთი იქაური სომეხი თამაშობდა ცუდს როლს. იქ ჩამოვიდა ამხ. ს. დადიანი და მიტინგზე სხვათა შორის მოუწოდა სიმშვიდისაკენ. ხალხმა ერთხმად განაცხადა უკმაყოფილება გვარდიით, რომელიც იქ ამ ერთ თვეში დაუარსებიათ. ხალხი ჩიოდა ბევრს უსამართლობაზე, რომელთაც თურმე ზოგიერთი გვარდიელები ახდენდნენ და მოითხოვდნენ მის მოსპობას. მეორე მესამე დღეს აქ ჩამოვიდა მცხეთის კომისარი, რომელსაც ჩამოჰყვა ტფილისიდან გამოგზავნილი სოციალისტ ფედერალისტების რაზმელები, რომელთაც აღადგინეს წესიერება, ოცდაათ კაცამდე გვარდიელი გამოსცვალეს და ამით ხალხი ძლიერ კმაყოფილი დარჩა.

სტეფანაშვილის ორი მკვლელი რომელნიც ტფილისში დაუჭერიათ, ამისი ოქმი მუხრანის კომისარმა გადასცა დუშეთიდან ჩამოსულს მილიციის უფროსს მ. მაყაშვილს. ტფილისის შტაბი კომისარს (დუშეთისას) ატყობინებდა, რომ მკვლელებს დუშეთში „ეტაპით“ გამოგზავნითო, მაგრამ აქამდი არაფერი ისმის.

იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ მთავრობა ამ საზიზღარ მკვლელობას ჯეროვანი ყურადღებას მიაქცევს და გვარდიის შტაბელ თავის მფარველობის კალთას არ გადააფარებს მკვლელებს.

მუხრანშიაც ისპანიურ ავადმყოფობას ეპიდემიური ხასიათი აქვს მიღებული და ხალხს მუსრს ავლებს. როგორც უკვე მოვიხსენიეთ ამ სოფელში და მის ახლომახლო მიდამოებში არ მოიპოვებიან არც ექიმები, არც ფერშლები და არც აფთიაქი. რის გამო ავადმყოფები ღვთის ანაბარადაა მიტოვებული და ამიტომ უპატრონოდ იღუპება. საჭიროა მთავრობამ მიაქციოს ამ მოვლენას ჯეროვანი ყურადღება საექიმო დახმარებით მოევლინოს ამ საზოგადოებას, თორემ სოფელი გაწყდება.

ხტ. ბ. ლაზარაყავა.

გამომცემელი
სამსონ ფირცხალავა.
რწმუნებული მთავარ კომიტეტისა.

ლივიტანოსის დიპლომი

ვასწავლი ყოველგვარ ჭრა-კერვას როგორც ქალისას ისე კაცისას და ბავშვებისას. მრავალ ფეროვან ნაქარგს, „გლადი“, ნაროვევი, და სხვა. ამასთანავე ვიღებ შეკვეთილებს: კაბებს, პალტოებს, თეთრეულს; კაცის ტანისამოსს: ჩერქეზულ, იმერულს და გურულს. ვასრულებ სინდისიერად და ხელმისაწვდომ ფასად.

გორის ქუჩა, № 18. 2278

ექიმი **ქ. ტყეშელაშვილი**, განაახლა ავადმყოფების მიღება (საშარდე და სასქესო ორგანოების სნეულებანი, ვენერიული ავადმყოფობანი, სიფილისი, „914“-ის შეშხაპუნება) ყოველ დღე საღამოობით 6—8 საათ. გარდა კვირისა. კერძო საავადმყოფოში, მიხეილის ქუჩა, № 167. 2407

ექიმი **დ. ა. ხარაძე** იღებს ყოველ დღე შინაგან და ბავშვთა სნეულებიან ავადმყოფთ, საღამოს 6—8 საათამდე. კვირაობით დილის 9—12 ს. ჩერქეზიშვილის ქუჩა № 87 აფთიაქის აუდიტორიის ახლოს. 2106

ექიმი **ბ. [illegible]შვილი** იღებს ავადმყოფთ დილის 12—2 საათ. [illegible] ქ. № 6.

ექიმი **ქალი ა. ბ. [illegible]** მედიცინის დოქტორი [illegible] უნივერსიტეტისა და [illegible] მედიკურ ქირურგიულ კოლეჯისა. იღებს ყოველ დღე შინაგან, ქალურ და ვენერიულ ავადმყოფთ და იძლევა [illegible] დარიგებას. სიფილისის წამლობა ახალი მეთოდებით დილის 10—12 ს. და საღამოს 6—7 ნახ. საათამდე. მიხაილოვის პრ. სახლი № 119. ტელ. 9—16. 2306

ექიმი **ნიკოლოზ მახვილაძე** იღებს სპეციალურად მალარიით ცივებ და მისი შედეგებით დასნეულებულთ, სისხლის ნაკლებობით, გულისა, ფილტვისა, ქარებით და სხვ. შინაგან სნეულებით ავადმყოფთ ყოველ დღე საღამოს 5—7 ს. ელექტრიზაცია და მისამართი მოსკოვის ქ. № 11. 2245

ექიმი **ნ. დ. თურიაშვილი** (მედიცინის დოქტორი მიუნხენის უნივერსიტეტისა) ღებულობს ავადმყოფებს ყოველ დღე შუადღის 12—2 და საღ. 4—6 საათამდე. შინაგანი, ბავშვებისა, [illegible] და საშვილოსნოს სნეულებანი. ნიკოლოზის ქუჩა № 7. სიმონოვის აფთიაქის გვერდით. 906

ექიმი **ე. ა. აბაკელია** შინაგანი ავადმყოფობა. განსაკუთრებით ავადმყოფობანი გულმკერდისა: ფილტვებისა, [illegible] ფილტვების აპკისა, გულისა და ჯირკვლებისა. ამოცნობა (დიაგნოზი) და წამლობა ყოველი გვარი ჭლექისა, სისხლნაკლულობისა და მალარიისა. ავადმყოფების მიღება ყოველ დღე გარდა კვირისა საღამოს 4½—6 საათამდე. პეტროვსკის ქ. № 26. ტელ. 6—86. 1270

თვალის სამკურნალო მუდმივი საწოლებით ექიმ [illegible]

რომელიც დიდი ხნის განმავლობაში ასისტენტად იყო ვენასა და პარიზში თვალის კლინიკებში. თვალით ავადმყოფებს მიიღებს დილის 9—1 საათამდე და საღამოს 4—7 ს. მიხეილის პროსპ. № 141 ([illegible] კინო-თეატრის მახლობლად). მძიმე და საოპერაციო ავადმყოფები სრული პანსიონითაც მიიღებიან. [illegible]

ექიმი **[illegible]** მკურნალობა ვენერიული [illegible], სიფილისის (შეშხაპუნება 606—914) და კანის ავადმყოფები დილით 9—12 ს. და საღამოთი 5—8 ს. ქალების მიღება 12—1 ს. კვირაობით მხოლოდ დილით მიხაილოვის შესახვევი სასტუმრო „ნოვჲ“ პირდაპირ № 8. 381

ექიმი **შ. ა. მიქელაძე** მიიღებს შინაგან და ბავშვთა სნეულებიან ავადმყოფთ ყოველ დღე საღამოს 6—7 საათამდე, მიხეილის პროსპექტი № 113.

რენტგენისა და ელექტრონის სამკურნალო კაბინეთი

წითელი ჯვრის სარენტგენო კაბინეტის ყოფილ გამგის და მიხეილის საავადმყოფოს ექიმის ა. [illegible]ისა მიიღებს შინაგან და ნერვიულ ავადმყოფებს. სპეციალურად ფილტვების ავადმყოფობა (ტუბერკულიოზი), გულისა, კუჭისა და [illegible] მალარიის წამლობა. რენტგენოგრაფია ჩაწერით. დაჭრილებს რიგს გარეშე იღებენ. კრილოვის ქ. № 5, ბ. 3. მიღება 4—8 საათ., გარდა კვირისა. ტელეფონი 12—46. 2028

მედიცინის დოქტორი ბერლინის უნივერსიტეტისა
ბ. ბ. მებრაბიანცი

ჩამოვიდა და განაახლა ავადმყოფების მიღება. შინაგანი ავადმყოფობა, ჭლექისა და გულისა. იღებს ახალ რენტგენის—ელექტრო წამლობის კაბინეტ[illegible]; გასინჯვა და წამლობა [illegible]-ს სხივებით დიდი სალვერსანი და [illegible] ფილტვების, გულისა და სხვა შინაგანი ავადმყოფობისათვის, ყოველ დღე დილის 9—1 საათამდე და საღამოს 6 საათ. ბებუთოვის ქ. № 23, ტელეფონი 7—92 1340

კერძო სამკურნალო

ექ. ა. დ. ალექსიძის

მომსვლელ ავადმყოფთათვის. ავადმყოფებს იღებენ ყოველ დღე სპეციალისტი ექიმები:

ბ. მ. რეკვავა—შინაგანი და [illegible] ავადმყოფობანი 9—11

მ. მ. ტყეშელაძე—კანის და ვენერიული, სიფილის. 606—914 (ერლიხ) 11—12 ს.

ი. ა. ლაზარევი—საბებიო საშვილოსნო ავადმყოფობანი 12—1 ს.

ნ. თ. ამირონიკაშვილი—შინაგანი და ბავშვთა ავადმყოფობანი 1—2 ს.

ა. დ. ალექსიძე—შინაგანი და ქალთა სნეულებანი 2—4 ს.

მ. ნ. იმხნელი—შინაგანი და ბავშვთა ავადმყოფობანი 4—6 ს.

ს. გ. ჯაფარიძე—საბავშვო ავადმყოფობანი 6—7 ს.

ი. ა. ხათრიძე—ბაქტერიოლოგი—გამგე სამკურნალოს ლაბორატორიისა სადაც შეიძლება ყოველგვარი ანალიზის მოხდენა (შარდის, სისხლის, ნახველისა და სხვა).

ელექტრიზაცია, მასაჟი, აცრა და ნემსების გაკეთება.

სამკურნალოში ღამითაც იმყოფება მორიგი ექიმი.

მისამართი: ირაკლის ქუჩა № 6, ეგზარხოსის მოედანთან, ტელეფონი № 9—8.

სამკურნალოში ყოველთვის იმყოფება მორიგი ექიმი. [illegible]

ექიმ ნაგახარდიანის კერძო ქირურგ. სამკურნალო.

(დაარსებულია 1880 წელს)

კონსერვატორიის ქუჩის პირდაპირ ყოველ დღე (გარდა კვირისა) დილით:
„606“ და „914“ 11—12 ს.

ბ. ა. ნაგახარდიანი—11—12 ს. ქირურგიული და ვენერიული (სიფილის. ავადმყ.)

ბ. ნ. აგახაროვი: 10—12 ს. ბავშვთა შინაგანი ავადმყ.

მ. ა. [illegible]—კანისა და ვენერიული ავადმყოფებს 12—1 ს.

დ. ი. ჯაფარიძე: 10—11 ს. ყურის, ყელის და ცხვირის სნეულებანი.

მ. ბ. ბენიამოვიჩი: 10—12 ს. ყურის, ყელისა და ცხვირის სნეულებანი.

ნ. გ. [illegible]—11—12 [illegible] ბავშვთა ავადმყ.

[illegible], 12—1 ს. შინაგანი

რჩევა-დარიგება 3 მან. ხელმოკლეთათვის უფასოდ, კონსულტაციები და ოპერაციები მორიგებით.

სამკურნალოს დირექტორი მედიცინის დოქტორი ა. ნაგახარდიანი.

იჯარით გაცემა

ტფილისის ქალაქის გამგეობა აცხადებს, რომ ორშაბათს, ნოემბრის 25-ს შუადღის 12 ს. გამგეობის შენობაში მოხდება შეჯიბრება ალექსანდრეს ბაღის და მელიქოვის ქუჩის კუთხესთან მდებარე ბუდკის იჯარით ასაღებად.

ყოველგვარი ცნობების და პირობების გაგება შეიძლება მუშაობის დროს მიწის და იჯარის განყოფილებაში. 1404

საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

„სახალხო საქმე“

ფასი: თვით 10 მან., ნომერი ღირს პროვინციაში და ტფილისში 60 კაპ., რკინის გზის სადგურებზე 60 კ., განცხადება: ჩვეულებრივი სტრიქონი პეტიტით პირველ გვ. 60 კაპ., უკანასკნელ გვ. 40 კაპ. სამგლოვიარო განცხადება 15 მან. ხელის მოწერა და განცხადება მიიღება რედაქციის კანტორაში ყოველ დღე დილის 9—3 საათამდე, სასახლის ქუჩა, № 6, ფოსტის ყუთი 190, ტელეფონი 12—29.

სტამბა „სახალხო საქმე“ ტფილისი. სასახლის ქუჩა.